

**PREDLOG ZAKONA
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVZEMU PREMOŽENJA NEZAKONITEGA
IZVORA (ZOPNI-B)**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Nezakonito pridobljeno premoženje ima obsežne in škodljive posledice za družbo, gospodarstvo in pravni sistem. Predstavlja ne le finančno škodo za državni proračun in negativen vpliv na ustavno načelo socialne države in z njim povezane pravice, ampak tudi podlago za širjenje korupcije, neenakosti in destabilizacijo institucij, ki bi morale služiti skupnemu dobremu. Nezakonito pridobljeno premoženje spodkopava gospodarsko stabilnost, saj se denar, ki bi moral biti namenjen v ključne javne storitve, porablja za osebne koristi tistih, ki delujejo izven zakonskih okvirov, kar zmanjšuje učinkovitost javne porabe in odvrta investitorje, ki ne želijo poslovati v okolju, kjer vladajo neenakopravni pogoji in korupcija. Nezakonito pridobljeno premoženje krepi organizirani kriminal in korupcijo, ki slabi zaupanje v pravno državo, povečuje socialno neenakost, kar vse vodi do povečanega splošnega nezadovoljstva v družbi.

V Europolovi oceni ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala za leto 2021 je poudarjena vse večja grožnja organiziranega kriminala in infiltracije kriminala. Zaradi velikih prihodkov, ustvarjenih z organiziranim kriminalom, ki znašajo vsaj 139 milijard EUR na leto in se v vse večjem obsegu perejo prek vzporednega nezakonitega finančnega sistema, razpoložljivost premoženjske koristi, pridobljene s kriminalnimi dejavnostmi, resno ogroža celovitost gospodarstva in družbe ter spodkopava pravno državo in temeljne pravice. Posebna težava, s katero se trenutno sooča Evropska unija, so hudodelske združbe. Te delujejo na več področjih vse od migracij pa do trgovine z drogami ali orožjem, in so postale globalni gospodarski subjekti s podjetniškimi cilji. Hudodelske združbe dobičke iz svojih dejavnosti ponovno investirajo, tako da si ustvarijo finančno osnovo, s katero lahko svoje početje potem nadaljujejo. Poleg tega pogosto poskušajo z nasiljem, grožnjami ali korupcijo pridobiti nadzor nad podjetji, izsiliti koncesije, dovoljenja, dodelitev javnih naročil ali nepovratnih sredstev in se infiltrirati v ključno infrastrukturo, kot so logistična vozlišča. Odvzem dobičkov tem združbam je tako ključnega pomena, da bi prekinili njihovo dejavnost in jim preprečili prodor v zakonite gospodarske posle.

V slovenskem pravnem redu poznamo poleg kazenskopravne ureditve odvzema protipravno pridobljene premoženjske koristi (klasična kazenska zaplemba oblikovana po sistemu odvzema premoženjske koristi v kombinaciji z odvzedom premoženja, ki ustreza premoženjski koristi oziroma plačila denarnega zneska, ki ustreza tej koristi, z rešitvami razširjene kazenske zaplembe¹), tudi institut civilne zaplembe z obrnjenim dokaznim bremenom, za katerega je značilno, da ne temelji na kazenski obsodbi, saj represija države ni usmerjena na osebo, temveč na premoženje oziroma »*in rem*«. Navedeno vsebino ureja Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora², ki je določil podlago za zaščito gospodarske in socialne funkcije lastnine ter za učinkovitejši boj proti pridobivanju premoženja nezakonitega izvora. ZOPNI sloni na predpostavkah, da nobena oseba ne sme imeti od protipravnega ravnanja nobene koristi; da se določene oblike kaznivih dejanja izvršujejo ne glede na prizadevanje pravne države po

¹ 498.a člen Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US, 89/23 – odl. US in 53/24); ZKP.

² Uradni list RS, št. 91/11, 25/14 in 53/18 – odl. US; ZOPNI.

njihovi čim večji omejitvi; da se določeni storilci kaznivih dejanj in kriminalne združbe ne menijo za posamezne obsodbe in da so finančna sredstva glavni motiv za nadaljnje izvrševanje kaznivih dejanj in večinoma tudi cilj njihovega izvrševanja.

Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora³, ki je bil konec leta 2011 sprejet na podlagi predloga poslancev Državnega zbora RS, je bil noveliran v letu 2014 z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora⁴. Z novelo ZOPNI-A se je med drugim opustila subjektivna okoliščina, da je tretja oseba vedela oziroma bi morala vedeti, da je nanjo preneseno premoženje nezakonitega izvora, kot pogoj za odvzem tega premoženja; natančneje definirala pojem premoženja nezakonitega izvora in lastnika; določila smiselna uporaba Kazenskega zakonika⁵ za začasno zavarovanje odvzema in za začasen odvzem premoženja nezakonitega izvora; natančneje določilo stranke pravnega postopka za odvzem premoženje nezakonitega izvora; določila obligatorna ustanovitev finančne preiskovalne skupine; uredil institut seznanitve in pravice preiskovanca do izjave glede podatkov iz finančne preiskave; določila drugačna ureditev davčnih postopkov v zvezi s premoženjem nezakonitega izvora, določila možnost t. i. nadomestnega odvzema, če zaradi okoliščin, ki so nastale po vložitvi tožbe, odvzem premoženja nezakonitega izvora ni mogoč, in natančneje uredila podlaga za vodenje evidenc na področju odvzema premoženja nezakonitega izvora.

V zvezi s posameznimi določbami ZOPNI je ves čas nastajala (zdaj že relativno obširna) sodna praksa sodišč (Vrhovnega sodišča RS in predvsem Višjega sodišča v Ljubljani⁶), prav tako je o ustavnosti ZOPNI večkrat odločalo tudi Ustavno sodišče RS, ki je v večini primerov zahteve, pobude in ustavne pritožbe iz takšnih in drugačnih razlogov zavrglo, s čimer so ob uveljavitvi ZOPNI izraženi številni pomisleki glede ustavne dopustnosti zasledovanih zakonskih ciljev, odpadli. Ustavno sodišče RS je v postopku za oceno ustavnosti drugega odstavka 28. člena ZOPNI odločilo⁷, da je bila navedena določba v neskladju z Ustavo RS, kolikor je z napotilom na smiselno uporabo zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje, določala, da je treba v postopku začasnega zavarovanja in začasnega odvzema premoženja nezakonitega izvora v pravnem postopku ugovor vložiti v osmih dneh od vročitve sklepa sodišče prve stopnje. Ustavno sodišče RS je sodiščem splošne pristojnosti naložilo, da morajo v postopkih začasnega zavarovanja in začasnega odvzema premoženja v primeru, če je Specializirano državno tožilstvo RS (v nadaljnjem besedilu: SDT RS) tožbo vložilo pred uveljavitvijo ZOPNI-A, toženim strankam dati dodaten rok dvaindvajset dni za ugovor.

Ustavno sodišče RS je v postopku za oceno ustavnosti ugotovilo, da je 1. točka 4. člena ZOPNI v neskladju z Ustavo RS, kolikor je v primeru pomešanja premoženja zakonitega in nezakonitega izvora omogočala odvzem celotnega pomešanega premoženjskega predmeta. Določilo je tudi način izvršitve, in sicer da se v primeru, ko je premoženjski predmet celota pomešanega premoženja nezakonitega in zakonitega izvora, tak predmet v celoti odvzame, če je tožena stranka premoženje pomešala z namenom ponovnega izvrševanja protipravnih ravnanj ali prikrivanja nezakonitega izvora premoženja, ob tem pa delež premoženja nezakonitega izvora v pomešanem predmetu ni neznat. Če pomešanje ni bilo izvršeno s takim namenom ali če je delež premoženja nezakonitega izvora v pomešanem

³ Uradni list RS, št. 91/11.

⁴ Uradni list RS, št. 25/14; ZOPNI-A.

⁵ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNSPP in 16/23; KZ-1.

⁶ Kot npr., ali je predhodno izvedeni kazenski postopek, ki se zaključi s pravnomočno sodno odločbo, pogoj za izvedbo finančne preiskave in odvzem premoženja po določbah ZOPNI ali ne. Izkazalo se je, da obsodba za kataloško kaznivo dejanje ni eden od zakonskih pogojev za uvedbo finančne preiskave ali za odvzem premoženja po pravilih ZOPNI. Zavrženje kazenske ovadbe, pravnomočna ustavitve kazenskega postopka ali izdaja oprostilne sodbe na izid postopka po pravilih ZOPNI nima nobenega vpliva. Prav tako je bil prireditel odgovor na vprašanje pristojnosti slovenskega sodišča v primerih, ko se nezakonito pridobljeno premoženje nahaja v tujini, če je toženec slovenski državljan s stalnim prebivališčem v RS. Nadalje se je sodišče ukvarjalo še z vprašanjem zoper koga je treba vložiti tožbo v primeru, ko je primarni pridobitelj premoženje že odsvojil, pa tudi z vprašanjem t. i. nadomestnega odvzema, torej uveljavljanja denarnega povračila vrednosti premoženja nezakonitega izvora, katerega odvzem zaradi okoliščin, ki so nastale pred vložitvijo tožbe, ni mogoč. Po zdajšnji sodni praksi se toženi stranki lahko naloži plačilo denarnega zneska, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora, le zaradi okoliščin, ki so nastale po vložitvi tožbe, ne pa tudi pred vložitvijo tožbe.

⁷ Odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-203/14, 3. 12. 2015 (Uradni list RS, št. 98/15). Ker je bil ZOPNI po vloženi zahtevi za oceno ustavnosti spremenjen oziroma dopolnjen (novi 17.a člen v povezavi z uresničevanjem pravice do izjave), je Ustavno sodišče RS presojalo pravno ureditev, ki ni več veljala.

predmetu neznaten, se odvzame idealni delež tega predmeta, tako da se vzpostavi solastnina oziroma soimetništvo države v deležu, ki ustreza vrednosti pomešanega premoženja nezakonitega izvora, in tožene stranke v deležu, ki vrednostno ustreza njenemu izkazanemu zakonitemu vložku v ta premoženjski predmet. Domneva se, da je do pomešanja premoženja prišlo z namenom ponovnega izvrševanja protipravnih ravnanj ali prikrievanja nezakonitega izvora premoženja. Tožena stranka domnevo ovrže, če izkaže za verjetno, da ob pomešanju ni imela takega namena.⁸

V postopku odločanja o ustavnih pritožbah in v postopku za oceno ustavnosti je Ustavno sodišče RS razveljavilo prvi odstavek 57. člena ZOPNI, ker je bil v neskladju z načelom prepovedi povratne veljave predpisov v skladu s 155. členom Ustave RS, saj je omogočal nedopustno povratno uporabo zakona za obdobje pred začetkom njegove veljavnosti (pred 29. 11. 2011).⁹

Za učinkovit odvzem premoženja nezakonitega izvora sta ključna njegovo odkritje in zavarovanje v zgodnji fazi postopka. Na podlagi tega je finančna preiskava po ZOPNI, ki je nujni predhodni del pravnega postopka, najmočnejše orodje, ki ga ima država na voljo za odkrivanje in zavarovanje nezakonitega premoženja. V praksi se je izkazalo, da je policija tista, ki v večini primerov predlaga odreditev finančne preiskave, saj ob izvedbi povezanih finančnih preiskav¹⁰ za ugotavljanje protipravne premoženjske koristi po določbah ZKP, prva prepozna primere, ki izpolnjujejo pogoje za obravnavo po ZOPNI. V kolikor policija pri izvajanju finančnih preiskav pride do podatkov, da so podani pogoji za odprtje finančne preiskave po ZOPNI, to predlaga državnemu tožilstvu. V povprečju policija letno predlaga pet zadev, prav tako v povprečju v šestih do sedmih zadevah sodeluje kot član finančno preiskovalne skupine po ZOPNI.

Zaključene finančne preiskave Policije po Zakonu o kazenskem postopku¹¹

Zaključene finančne preiskave po ZKP	Leto									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Število finančnih preiskav	323	317	299	346	403	472	446	457	429	364
Število pravnih oseb, ki so bile obravnavane v finančnih preiskavah	188	186	170	189	211	318	201	204	196	164
Število fizičnih oseb, ki so bile obravnavane v finančnih preiskavah	500	500	529	597	675	651	540	661	571	577
Višina premoženjske koristi [v 1.000 EUR]	317.768	153.241	282.710	327.467	123.649	332.957	130.988	176.721	110.610	96.943
Višina škode [v 1.000 EUR]	290.901	147.640	425.669	353.336	69.806	276.419	87.065	99.735	55.596	57.825
Število podanih pobud	150	105	99	92	87	83	98	76	84	71
Število pravnih oseb, zoper katere je bila podana pobuda	82	71	43	44	60	44	41	30	34	30
Število fizičnih oseb, zoper katere je bila podana pobuda	209	139	132	113	120	103	105	89	108	71
Število poročil	223	246	228	273	335	418	366	402	359	310

⁸ Odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-91/15, 16. 3. 2017 (Uradni list RS, št. 16/17).

⁹ Odločba Ustavnega sodišča RS št. U-I-6/15, Up-33/15 in Up-1003/15, 5. 7. 2018 (Uradni list RS, št. 53/18). Navedena odločitev je pomembno vplivala na odprte zadeve na državnih tožilstvih, saj je bilo v veliki večini odprtih pravnih kataloško kaznivo dejanje storjeno oziroma premoženje pridobljeno pred 29. novembrom 2011. V 12 pravnih, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno pred navedenim datumom, so državni tožilci SDT RS vložili umike tožb oziroma v eni pravi umik pritožbe zoper zavrnilno sodbo (Skupno poročilo o delu državnih tožilstev za leto 2023, str.48).

¹⁰ Policija izvaja finančne preiskave skladno z določbami ZKP v okviru izvajanja kriminalistične preiskave zaradi suma storitve kaznivega dejanja, ki generira premoženjsko korist, kakor tudi drugih kaznivih dejanj. Finančna preiskava predstavlja sklop preiskovalnih aktivnosti policije, s katerimi ugotavlja vrsto in višino premoženjske koristi, ugotavlja premoženje, ki ga je mogoče odvzeti od prejemnikov koristi in ugotavlja okoliščine, ki so potrebne za uporabo instituta začasnega zavarovanja. O ugotovitvah oziroma zaključku finančnih preiskav policija vselej pisno obvešča pristojno tožilstvo, in sicer v obliki pobude za začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi, če so izpolnjeni vsi pogoji iz 502. člena ZKP oziroma v obliki poročila o finančni preiskavi.

¹¹ Zaključek finančne preiskave je zabeležen v obliki podane pobude ali poročila ali v obliki obeh dokumentov - poročila in pobude (v tem primeru je bilo v isti finančni preiskavi za npr. del oseb ugotovljen obstoj pogojev, za drugi del oseb pa ne). Posledično seštevki pobud in poročil ni enako številu zaključenih finančnih preiskav.

Vrsta kaznivega dejanja	2023	
	Število FP	Število KD
Vseh FP / KD	368	999
211 - Goljufija	90	151
228 - Poslovna goljufija	55	78
240 - Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti	51	87
249 - Davčna zatajitev	47	51
245 - Pranje denarja	26	30
209 - Poneverba in neupravičena uporaba tujega premoženja	18	109
196 - Kršitev temeljnih pravic delavcev	16	202
308 - Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	16	37
186 - Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi in postopki v šport	13	126
205 - Velika tatvina	13	39

Odvzem premoženjske koristi in odvzem premoženja v kazenskem postopku¹²

leto	Število pobud policije za odvzem premoženjske koristi	Število vloženih predlogov za odvzem premoženjske koristi	Število sodnih odločb o začasnem zavarovanju zahtevka za odvzem premoženjske koristi (brez podaljšanja)	Število pravnomočnih sodnih odločb o odvzemu premoženjske koristi	Pravnomočna sodna odločba o odvzemu premoženja po 77.a členu KZ-1B	Pravnomočna sodna odločba o odvzemu premoženja po 77.b členu KZ-1B
2015	167	112	96	83	0	5
2016	128	148	131	89	0	17
2017	137	112	86	54	0	7
2018	149	124	102	108	0	9
2019	179	94	81	69	0	6
2020	155	72	55	55	0	4
2021	149	61	44	76	0	2
2022	204	132	115	65	0	1
2023	224	134	125	56	0	4

Iz Skupnega poročila o delu državnih tožilcev za leto 2023¹³ izhaja, da je bilo od začetka uporabe ZOPNI v maju 2012 do konca leta 2023 skupno odrejenih 73 finančnih preiskav zoper 212 fizičnih in 90 pravnih oseb. V navedenem obdobju je bilo vloženih 39 tožb, ki so bile vložene zoper skupno 81 fizičnih in 12 pravnih oseb. Skupna vrednost tožbenih zahtevkov na dan 31. 12. 2023 je znašala 35.259.139, 28 EUR, skupna vrednost (doslej) pravnomočno dosojenih zneskov pa 1.951.195, 23 EUR.¹⁴ Postopek odvzema premoženjske koristi, ki je bila dosežena s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, je urejen v ZKP, pri čemer upošteva ureditev v prvem odstavku 10. člena ZOPNI, postopek ugotavljanja oziroma odvzema premoženjske koristi predstavlja negativno predpostavko za uvedbo finančne preiskave po ZOPNI, kar pomeni, da se (protipravno) pridobljena premoženjska korist primarno ugotavlja v kazenskem postopku. Iz podatkov državnega tožilstva, ki zajemajo vse aktualne postopke v katerih je odrejen in še veljaven ukrep po 502. členu ZKP (začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi), 20. členu ZOPNI (začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega

¹² Podatki iz letnih skupnih poročil o delu državnih tožilcev.

¹³ <https://www.dt-rs.si/letna-porocila>.

¹⁴ Iz poročila Ministrstva za pravosodje o problematiki odkrivanja začasnega zavarovanja in odvzema nezakonito pridobljenega premoženja ter hrambe in upravljanja začasnega zavarovanega in odzvetega nezakonito pridobljenega premoženja po Kazenskem zakoniku, Zakonu o kazenskem postopku in Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (sklep Vlade RS št. 23000-1/2022/5, 24. 2. 2023) med drugim izhaja, da so centralizirani podatki o tem, katero in koliko premoženja je na podlagi pravnomočne odločitve sodišča o odvzemu tudi dejansko odzvetega ter kakšna je njegova vrednost pomanjkljivi in ne odražajo dejanskega stanja.

izvora) in 24. členu ZOPNI (začasen odvzem premoženja) izhaja, da je bilo na dan 31. 12. 2023 skupno odrejenih 224 začasnih zavarovanj (od tega zoper 186 fizičnih oseb in 38 pravnih oseb). Skupna ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet začasnih zavarovanj v navedenih zadevah, je znašala 290.875.312 EUR, skupna višina premoženjske koristi, v zvezi s katero so bila odredena začasna zavarovanja, pa 252.759.539 EUR.

Nadalje iz Skupnega letnega poročila o delu državnih tožilcev za leto 2023 izhaja, da so bili že v letih 2015 in 2016 vzpostavljeni mehanizmi za povečanje števila odrejenih finančnih preiskav na okrožnih državnih tožilstvih. Dodatno pa je v podkrepitev pomembnosti delovanja državnih tožilcev na tem področju generalni državni tožilec RS septembra 2016 izdal Splošno navodilo o finančnih preiskavah, ki tudi državne tožilce opredeljuje kot tiste, ki so aktivni pri iskanju, zavarovanju in odvzemu premoženja nezakonitega izvora in s katerim so bili uvedeni posamični organizacijski ukrepi za prepoznavanje zadev, primernih za obravnavo po ZOPNI. Vrhovno državno tožilstvo RS (v nadaljnjem besedilu: VDT RS), Generalna policijska uprava in Finančna uprava RS (v nadaljnjem besedilu: FURS) so novembra 2017 podpisali Usmeritve za izvajanje izmenjave podatkov, potrebnih za ugotovitev razlogov za sum, da posamezne osebe razpolagajo s premoženjem nezakonitega izvora in njegova skupna vrednost presega 50.000,00 EUR, ki so podlaga za učinkovitejšo izmenjavo informacij zaradi prepoznavanja in uvedbe postopkov po ZOPNI. V okviru Kazenskega oddelka VDT RS pa aktivno deluje tudi finančna sekcija, ki povezuje skrbnike finančnih preiskav na državnih tožilstvih, kar omogoča izmenjavo izkušenj pri odrejanju in vodenju finančnih preiskav.

Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2024-2028¹⁵ narekuje vzpostavitev učinkovitih mehanizmov začasnega zavarovanja in odvzema premoženjske koristi pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, in premoženja nezakonitega izvora ter njegove hrambe in upravljanja. Ključne dejavnosti za doseg navedenega cilja so priprava predloga zakonodajnih sprememb za vzpostavitev celovitega organizacijskega in funkcionalnega okvira za izvajanje nalog, s katerimi se omogočajo učinkovit odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, in premoženja nezakonitega izvora (*Asset Recovery Office*; ARO) ter učinkovita hramba in upravljanje zavarovanega in odvzetega premoženja (*Asset Management Office*; AMO) z ustanovitvijo osrednjih organov/osrednjega organa ARO in AMO, vzpostavitvijo centralizirane zbirke podatkov o začasno zavarovanem in odvzetem premoženju ter oblikovanjem celovitega predloga delovnih procesov za opravljanje nalog obeh organov. Ker se ZOPNI v precejšnjem delu navezuje tudi na izvrševanje odločb o začasnem zavarovanju, začasnem odvzemu in odvzemu premoženja nezakonitega izvora oziroma na področje upravljanja s premoženjem (ter s tem povezano vodenje relevantnih evidenc), bodo navedene vsebine z namenom sistemskega upravljanja z začasno zavarovanim in odvzetim premoženjem po določbah ZKP oziroma ZOPNI (enotno) obravnavane ločeno v okviru prenosa Direktive (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o povrnitvi in odvzemu premoženja, ki narekuje tudi sočasne spremembe in dopolnitve ZKP in KZ-1.

Državnotožilska stroka je z namenom učinkovitejšega zastopanja države v postopkih odvzema premoženja nezakonitega izvora potrebo po določenih normativnih spremembah naslavljala v skupnih poročilih o delu državnih tožilcev in resornemu Ministrstvu za pravosodje posredovanih predlogih za spremembe in dopolnitve ZOPNI. Izpostavljeni so bili zlasti predlogi za znižanje vrednostnega praga za začetek finančne preiskave, za natančnejšo ureditev delovanja finančne preiskovalne skupine, obsega in trajanja finančne preiskave, izvedbe naroka po 17.a členu ZOPNI v povezavi z rokom za vložitev tožbe, za doslednejšo ureditev vprašanja dopustnosti mediacije v povezavi s sklepanjem sodnih poravnjav ter ureditev možnosti uveljavljanja denarnih zahtevkov (ob upoštevanju splošnih določb civilnega prava) glede premoženja nezakonitega izvora, katerega odvzem ni mogoč zaradi okoliščin, ki so nastale do vložitve tožbe.

Razprava o potrebi po posodobitvi instituta odvzema premoženja nezakonitega izvora v smeri njegove večje učinkovitosti pa se je izostrila tudi v okviru medresorske delovne skupine za pripravo predloga

¹⁵ Uradni list RS, št. 38/24.

prenove ureditve sistema začasnega zavarovanja, odvzema ter hrambe in upravljanja z zaseženim premoženjem po ZKP in ZOPNI¹⁶, ki aktivno deluje v okviru Ministrstva za pravosodje vse od začetka letošnjega leta.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je zagotoviti učinkovitejše postopke odvzema premoženja nezakonitega izvora, okrepiti sodelovanje vseh organov v navedenih postopkih ter odpraviti pomanjkljivosti oziroma nejasnosti v zakonskih določbah, ki so se pokazale v letih izvajanja ZOPNI v praksi.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načela, ki je bilo upoštevano že ob pripravi veljavnega zakona, to je, da nihče ne more obdržati premoženja, ki ga je pridobil na nezakonit način oziroma z nezakonito dejavnostjo. Dodatno pa predlog zakona sledi načelu enakosti pred zakonom, načelu enakega varstva pravic, načelu zakonitosti, načelu sorazmernosti in načelu zaupanja v pravo.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Predlagane spremembe in dopolnitve ZOPNI prinašajo naslednje bistvene rešitve:

- znižuje se prag vrednosti premoženja nezakonitega izvora, ki določa sprožilno okoliščino za začetek postopka po ZOPNI iz dosedanjih 50.000 EUR na 10.000 EUR (3. člen);
- katalog kaznivih dejanj 10. točke 4. člena se dopolnjuje s kaznivimi dejanji, ki v času sprejema ZOPNI v takrat veljavnem KZ-1 še niso bila inkriminirana oziroma s kaznivimi dejanji, katerih teža narekuje njihovo umestitev med kataloška kazniva dejanja po določbah ZOPNI;
- s spremembo drugega odstavka 5. člena se določa, da se pri ugotavljanju očitnega nesorazmerja med premoženjem in dohodki upoštevajo tudi odhodki, ki jih je imela oseba v relevantnem obdobju iz naslova pridobivanja premoženja oziroma poraba premoženja;
- s spremembami in dopolnitvami 10. člena se zvišuje dokazni standard glede izvršitvenega kataloškega kaznivega dejanja in urejajo primeri, ko državni tožilec za sprejem odločitve o uvedbi finančne preiskave predhodno potrebuje dodatna pojasnila in informacije o premoženjskem stanju za presojo glede obstoja razloga za sum, da oseba razpolaga s premoženjem nezakonitega izvora;
- s spremembami in dopolnitvami 14. člena se določa pravna podlaga za sodelovanje članov finančne preiskovalne skupine tudi po formalnem zaključku finančne preiskave in v posledici omogoča procesno vrednost tako pridobljenih podatkov ter opušča vnaprejšnje normiranje obdobja delovanja finančne preiskovalne skupine;
- s spremembo drugega odstavka 17. člena se določa možnost podaljšanja finančne preiskave še za dodatnih šest mesecev (skupno podaljšanje finančne preiskave zaradi objektivnih razlogov lahko namesto dosedanjih šestih mesecev traja največ eno leto);
- s spremembami in dopolnitvami 17.a člena se na nedvoumen način določa časovna umestitev izvedbe naroka po zaključku finančne preiskave in najkasneje pred vložitvijo tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora ter za vročanje vabil na narok napotuje na smiselno uporabo določb Zakona o pravnem postopku¹⁷;

¹⁶ Člani so predstavniki Ministrstva za pravosodje, Policije, Vrhovnega državnega tožilstva RS, Ministrstva za finance in Finančne uprave RS.

¹⁷ Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1, 70/19 – odl. US, 1/22 – odl. US in 3/22 – ZDeb; ZPP.

- rok za vložitev tožbe v primeru, ko je bilo predhodno odrejeno začasno zavarovanje premoženja nezakonitega izvora, se podaljšuje iz dosedanjega enega meseca na šest mesecev (23. člen);
- s spremembami in dopolnitvami 26. člena se namesto dosedanjega splošnega petletnega roka, določa enoletni (prekluzivni) rok za vložitev tožbe, določa vloževanje odvzema premoženja, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora oziroma plačila denarnega zneska, ki ustreza tej vrednosti, tudi v primerih, ko odvzem premoženja nezakonitega izvora ni mogoč, zaradi okoliščin, ki so nastale pred vložitvijo tožbe ter poudarja možnost uporabe mediacije kot oblike alternativnega reševanja sodnih sporov;
- določeneje se urejajo razmerja v primeru že začetega davčnega postopka na nepremičnem premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka (33. člen).

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

c) Usklajenost predloga zakona:

Usklajenost predloga zakona (pripombe strokovne javnosti in opredelitve predlagatelja) bo po končanem strokovnem usklajevanju podrobneje prikazana v 7. točki uvodne obrazložitve predloga zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun niti za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe dodatnih proračunskih sredstev za izvajanje zakona.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Vsebina predlaganega zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije. Primerljive vsebine tega predloga zakona so predstavljene po posameznih državah.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Primerjalno pravno prevladujeta dva koncepta razširjenega odvzema premoženja, in sicer razširjeni odvzem v kazenskem postopku na podlagi pravnomočne obsodbe za določena hujša kazniva dejanja ter razširjeni odvzem v civilnem postopku, t. i. »in rem« postopek proti premoženju. Pri slednjem kazenska obsodba ni predpogoj, sum nezakonitega izvora premoženja pa lahko izvira iz (pred)kazenskega postopka ali pa je od njega ločen.

a. Poljska

S spremembami Kazenskega zakonika v letu 2017 je bila določena možnost razširjene zaplembe. Drugi odstavek 45. člena Kazenskega zakonika določa, da se šteje, da je premoženje, ki ga je storilec pridobil ali do katerega je pridobil pravico v obdobju petih let pred storitvijo kaznivega dejanja do trenutka izdaje

tudi nepravnomočne sodbe, korist, pridobljena s storitvijo kaznivega dejanja, razen če storilec ali druga zainteresirana oseba ne dokaže drugače. Vzporedno s spremembami Kazenskega zakonika so bile sprejete tudi spremembe Zakona o kazenskem postopku, ki so uvedle procesna pravila za razširjeno zaplembo. Bistvo sprememb ZKP je v razširitvi kataloga kaznivih dejanj, za katera se lahko odredi razširjena zaplemba, ter podaljšanju obdobja uporabe obrnjenega dokaznega bremena v zvezi s premoženjem, pridobljenim s strani storilca. Kazenski zakonik v 45. členu predvideva, da je razširjena zaplemba možna za: a) kaznivo dejanje, iz katerega je bila ali bi lahko bila pridobljena finančno korist, če je za kaznivo dejanje zagrožena kazen zapora najmanj petih let; b) kaznivo dejanje, iz katerega je bila ali bi lahko bila pridobljena finančna korist, in je bilo storjeno v organizirani skupini namenjeni storitvi kaznivega dejanja; c) zaplemba iz naslova vseh kaznivih dejanja pod pogojem, da je bila finančna korist neposredno pridobljena.

b. Danska

76. člen (a) Kazenskega zakonika določa, da je premoženje osebe, ki je bila spoznana za krivo kaznivega dejanja, lahko v celoti ali delno predmet zaplembe, če je dejanje take narave, da lahko ustvari znatne prihodke in da je za kaznivo dejanje zagrožena najmanj šest letna zaporna kazen ali da je dejanje v nasprotju z zakonodajo o nadzorovanih substancah. Premoženje, pridobljeno s strani storilčevega zakonskega partnerja ter premoženje, preneseno na pravno osebo, je prav tako lahko predmet zaplembe pod pogoji, določenimi v 76. členu (a). Zaplemba ni mogoča, če oseba verjetno izkaže, da je bilo premoženje pridobljeno zakonito ali z zakonito pridobljenimi sredstvi. To pomeni, da mora storilec le verjetno dokazati, da je bilo premoženje pridobljeno zakonito, preden se dokazno breme prenese nazaj na tožilstvo. Posledično, v primeru takega dokazovanja verjetnosti (kar je predmet interpretacije sodstva od primera do primera), morajo oblasti dokazati, da so prihodki izhajali iz nezakonitega dejanja.¹⁸

c. Italija

Italija poleg navadne in razširjene zaplembe v kazenskem postopku, pozna t. i. preventivno zaplembo brez obsodbe, ki je namenjena specialni prevenciji (Legge n. 575/65 (1965)). Postopek preventivne zaplembe je mogoče uvesti za vse osebe, ki pripadajo eni od mafijskih organizacij v Italiji in tudi za nekatera kataloška kazniva dejanja, pod pogojem, da je izkazana »družbena nevarnost« storilca (verjetnost, da je oseba glede na vedenjske vzorce zmožna storiti kaznivo dejanje). Zoper obravnavano osebo se opravi finančna preiskava, enake preiskave pa se opravijo tudi v zvezi s premoženjem zakonca, otrok in drugih oseb, ki so živeli v življenjski skupnosti s preiskovancem v zadnjih petih letih, ter vsemi fizičnimi ali pravnimi osebami, ki posredno ali neposredno upravljajo s premoženjem preiskovanca. Kadar obstaja nevarnost, da bo premoženje namenjeno zaplembi, odtujeno ali kako drugače izgubljeno, lahko tožilec ali kvestor sodišču predlagata ukrepe za zavarovanje premoženje. Sodišče mora o zavarovanju odločiti v petih dneh od prejema zahteve, če se zavarovanje nanaša na premoženje v lasti tretjih oseb, sodišče o ukrepih odloči po njihovem zaslišanju. Sodišče z odredbo zapleni premoženje osebe, proti kateri je bil sprožen preventivni postopek in ki ne zna pojasniti zakonitega izvora premoženja in katere premoženje v vrednosti odstopa od premoženja, ki ga je prijavila davčnim organom, vključno s premoženjem, ki izvira iz tega premoženja. Osebi, ki premoženje skriva, uniči ali kako drugače odtuji, se zapleni drugo premoženje, ki ustreza vrednosti nezakonito pridobljenega premoženja. Ko je premoženje zaplenjeno, preide v last države in s tem v upravljanje Agencije za upravljanje s premoženjem, ki poskrbi za izterjavo zaplenjenega premoženja po pravilih civilnega prava.

d. Bolgarija

Bolgarija pozna navadno zaplembo v kazenskem postopku in civilno zaplembo (Zakon o zaplembi nezakonito pridobljenega premoženja, 2008), pri čemer je oba postopka moč uporabiti kumulativno. Komisija za odvzem nezakonito pridobljenega premoženja, ki je upravni organ, lahko začne postopek preiskave (gre za postopek revizije oziroma inšpekcije in vpogleda v relevantno dokumentacijo in ne za

¹⁸ Povzeto iz CONFERENCE OF THE PARTIES Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism (CETS No. 198) Thematic Monitoring Review of the Conference of the Parties to CETS No.198 on Article 3 (4), ("Confiscation measures"), Strasbourg, 10. November 2023.

policijske ter tožilske metode preiskovanja), kadar je bilo storjeno kataloško kaznivo dejanje, prekršek, s katerim je bila pridobljena protipravna premoženjska korist v višini najmanj 150.000 BGN, kadar je bila priznana tuja sodna odločba v zvezi s kaznivim dejanjem ali prekrškom iz prejšnjih dveh primerov, ali kadar je bil pri osebi ugotovljen razkorak med zakonitimi prihodki in premoženjem v višini najmanj 250.000 BGN. Zaradi svoje administrativne narave je komisija odvisna od obvestil drugih organov, v nobenem primeru ne sme ukrepati na podlagi anonimne prijave, niti ne more ukrepati *ex offo*. Ker komisija nima pristojnosti, da bi izvajala preiskovalna dejanja, se mora zanašati na sodelovanje policije, davčnih in carinskih organov. Postopek preiskave se lahko vodi le proti posamezniku, preiskava poteka tajno in oseba z njeno uvedbo ni seznanjena. Preiskava lahko traja največ eno leto, pri čemer se rok lahko podaljša za največ šest mesecev, preiskuje se lahko obdobje zadnjih desetih let od začetka preiskave. Komisija vložiti zahtevek za začasno odredbo pred pristojnim sodiščem, pri čemer sodišče dovoli začasno odredbo, kadar presodi, da je ta nujna, da se bo lahko zaplenilo premoženje, če se bo postopek končal z odločbo o zaplembi, in kadar je predlog za začasno odredbo podprt s prepričljivimi dokazi, na podlagi katerih je moč utemeljeno domnevati, da oseba razpolaga s premoženjem nezakonitega izvora. Ko so ukrepi za zavarovanje uvedeni, pristojni direktor lokalne izpostave komisije povabi osebo v postopku, da v roku 14 dni poda pisno izjavo o svojem premičnem in nepremičnem premoženju, bančnih računih, virih dogodkov in drugih relevantnih okoliščinah. Direktor lokalne izpostave nato v enem mesecu posreduje poročilo komisiji, ki mora najkasneje v roku enega meseca po prejemu poročila sprejeti odločitev, ali se postopek konča, ker ni zadostnih dokazov ali pa vložiti tožbo za zaplembo premoženja. V postopku morajo toženec in tretje osebe dokazati, da so premoženje dobile zakonito. Če ni mogoče zapleniti točno določenega premoženja, se lahko zapleni premoženje v višini njegove tržne vrednosti na dan vložitve tožbe za zaplembo. Stranke se lahko v okviru postopka tudi poravnajo, v poravnavi je treba zapleniti vsaj 75% premoženja, za katero se ugotovi, da je pridobljeno nezakonito. Odbor za upravljanje z zaplenjenim premoženjem poskrbi, da je izvršitev sodbe po pravilih civilnega prava, opravljena.

e. Irska

Irska je prva država v Evropi, ki je uvedla civilno »*in rem*« zaplembo (Proceeds of Crime Act, 1996 in Criminal Assets Bureau Act, 1996). Irska pozna kazensko kot tudi civilno zaplembo. Za začetek finančne preiskave znotraj Urada za odvzem premoženja (CAB) so potrebni dokazi o storjenem kaznivem dejanju in dokazi, da obstaja nezakonito pridobljeno premoženje, ki mora biti večje od 5.000 EUR. Višje sodišče na podlagi s strani CAB predloženih dokazov, da ima oseba v lasti, da je pridobila ali da nadzira premoženje, ki posredno ali neposredno izvira iz kriminala, in če vrednost tega premoženja ne presega 30.000 EUR, izda začasno odredbo s katero prepove kakršnokoli razpolaganje z njim. Začasa odredba, ki velja 21 dni, se nanaša na premoženje in zato velja za vse osebe, ki bi na kakršenkoli način lahko upravljale ali razpolagale s premoženjem ali mu na drug način nižale vrednost. Na predlog CAB pa lahko sodišče izda tudi vmesno odredbo, ki lahko traja do sedem let. Premoženje za katero je bila izdana vmesna odredba, se lahko trajno odvzame z odredbo za odvzem vsega ali dela zavarovanega premoženja, za katero posestnik ne zna prepričljivo pojasniti, da ne izhaja posredno ali neposredno iz kriminalne dejavnosti. Pred dokončno odločitvijo mora sodišče opraviti obravnavo in omogočiti vsem, da dokažejo morebitno svoje lastništvo. V civilnem postopku sodišče imenuje izvršitelja, ki med drugim skrbi za izvršbo po pravilih civilnega prava.¹⁹

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne vplivajo na postopke oziroma poslovanje javne uprave ali pravosodnih organov.

¹⁹ Prikaz ureditve v Italiji, Bolgariji in Irski povzet iz doktorske disertacije Katje Rejec Longar »Modeli odvzema premoženja nezakonitega izvora - pravni, organizacijski in izvedbeni vidiki« (maj 2018, str. 89 - 149).

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Zakon bo predstavljen širši javnosti z objavo na svetovnem spletu, ožji javnosti pa na predavanjih, srečanjih, posvetih v okviru izobraževalnih dejavnosti in podobno.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Ministrstvo za pravosodje bo spremljalo izvajanje sprejetega zakona prek odzivov izvajalcev zakona in udeležencev postopkov ter s spremljanjem statističnih podatkov.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Drugih posebnih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na portalu E-demokracija _____, istega dne je bil poslan v strokovno usklajevanje _____.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki in pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- Andreja Katič, ministrica za pravosodje,
- mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje,

- dr. Milan Brglez, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje
- mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Aleksandra Spasojevič, sekretarka, Sektor za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11, 25/14 in 53/18 – odl. US) se v 3. členu številka »50.000« nadomesti s številko »10.000«.

2. člen

V 4. členu se:

- v 8. točki črta besedilo »ali registrirani istospolni partnerski skupnosti«,
- 10. točka spremeni tako, da se glasi:

»10. Kataloška kazniva dejanja so naslednja kazniva dejanja iz Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP in 16/23; v nadaljnjem besedilu: KZ-1): terorizem po 108. členu, potovanje v tujino z namenom terorizma po 108.a členu, financiranje terorizma po 109. členu, spravljanje v suženjsko razmerje po 112. členu, trgovina z ljudmi po 113. členu, zloraba prostitucije po 175. členu, prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva po drugem, tretjem in četrtem odstavku 176. člena, proizvodnja in promet škodljivih sredstev za zdravljenje po prvem, drugem, četrtem in petem odstavku 183. člena, proizvodnja in promet ponarejenih sredstev za zdravljenje, zdravil, ki nimajo dovoljenja za promet, ali medicinskih pripomočkov, ki ne izpolnjujejo zahtev glede skladnosti po 183.a členu, proizvodnja in promet škodljivih živil in drugih izdelkov po prvem, drugem, četrtem in petem odstavku 184. člena, neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi in postopki v športu ter predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog po 186. členu, omogočanje uživanja ali uporabe prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi ali postopkov v športu po 187. členu, organiziranje denarnih verig, nedovoljeno prirejanje iger na srečo in nedovoljeno prirejanje rezultatov športnih tekmovanj po 212. členu, kazniva dejanja zoper gospodarstvo (štiriindvajseto poglavje), za katera se sme izreči kazen treh let zavora ali več, jemanje podkupnine po 261. členu, dajanje podkupnine po 262. členu, sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje po 263. členu, dajanje daril za nezakonito posredovanje po 264. členu, hudodelsko združevanje po 294. členu, izdelovanje in pridobivanja orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje po prvem odstavku 306. člena, nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksploziva po 307. členu, onesnaženje pitne vode po prvem, tretjem, četrtem, petem in šestem odstavku 336. člena, drugo kaznivo dejanje, storjeno v hudodelski združbi, ali drugo naklepno kaznivo dejanje, za katerega se sme izreči kazen petih let zavora ali več, če lahko iz njega izvira premoženje nezakonitega izvora.«.

3. člen

V 5. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Domneva se, da premoženje ni bilo pridobljeno iz zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način, če je podano očitno nesorazmerje med njegovim obsegom in dohodki, zmanjšanimi za obveznosti iz naslova pridobivanja premoženja oziroma za porabo premoženja in za davke ter prispevke, ki jih je oseba, zoper katero teče postopek po tem zakonu, plačala v obdobju, v katerem je bilo premoženje pridobljeno.«.

4. člen

V 10. členu se v prvem odstavku v 1. točki besedilo »razlogi za sum« nadomesti z besedilom »utemeljeni razlogi za sum«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Obrazložen predlog za finančno preiskavo lahko poda policija, Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS), Komisija za preprečevanje korupcije ali Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja.«.

Za drugim odstavkom se dodajo novi tretji, četrti, peti in šesti odstavek, ki se glasijo:

»(3) Za namen ugotavljanja izpolnjevanja pogoja iz 2. točke prvega odstavka tega člena, lahko državni tožilec od državnih organov iz prejšnjega odstavka zahteva dodatna pojasnila, podatke in informacije o dejanskem premoženjskem stanju osebe iz 1. točke prvega odstavka tega člena, s katerimi razpolagajo v okviru svojih pristojnosti.

(4) Pri ugotavljanju premoženjskega stanja se upoštevajo dohodki in premoženje osebe iz 1. točke prvega odstavka tega člena. Glede dohodkov in premoženja, ki se upoštevajo, se smiselno uporabljajo določbe prvega in drugega odstavka 12. člena ter prvega odstavka 17. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B in 122/23 – ZŠtip-1C; v nadaljnjem besedilu: Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev).

(5) Na zahtevo državnega tožilca lahko policija in FURS podatke o premoženjskem stanju iz prejšnjega odstavka pridobivata tudi iz obstoječih zbirk podatkov upravljavcev navedenih v drugem odstavku 51. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

(6) Podatki iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena se hranijo do izteka roka za uvedbo finančne preiskave iz osmega odstavka tega člena.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se besedilo »DURS, CURS« nadomesti z besedo »FURS«.

Dosedanji četrti, peti, šesti in sedmi odstavek postanejo osmi, deveti, deseti in enajsti odstavek.

5. člen

V 11. členu se v drugem odstavku druga alineja spremeni tako, da se glasi:

» – podatki o obsegu premoženja iz prejšnje alineje, ki je bilo preneseno na povezane osebe ali je prešlo na pravne naslednike v obdobju, za katero se opravi finančna preiskava, načinu prenosa oziroma prehoda ter obsegu premoženja povezane osebe;«.

6. člen

V tretjem odstavku 12. člena, tretjem odstavku 35. člena, tretjem odstavku 36. člena, 3. točki 37. člena in tretjem ter četrtem odstavku 43. člena se na vseh mestih beseda »CURS« nadomesti z besedo »FURS«.

V 13. členu se besedilo »DURS, CURS,« nadomesti z besedo »FURS«.

7. člen

V 14. členu se v prvem odstavku besedilo »DURS, CURS,« nadomesti z besedo »FURS«.

V četrtem odstavku se pred besedo »vodenja« doda besedilo »obdobja delovanja,«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Na podlagi zahteve pristojnega državnega tožilca, člani finančne preiskovalne skupine posredujejo pojasnila, podatke in druge informacije iz njihove pristojnosti, ki so potrebni za zastopanje v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim.«.

8. člen

V 17. členu se v drugem odstavku drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Z odredbo vodje pristojnega državnega tožilstva se trajanje zaradi objektivnih razlogov lahko podaljša za šest mesecev, vendar ne več kot dvakrat.«.

9. člen

V 17.a členu se v prvem odstavku prvi stavek spremeni tako, da se glasi: »Po zaključku finančne preiskave, najkasneje pred vložitvijo tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora, povabi pristojni državni tožilec preiskovanca na državno tožilstvo, ki je uvedlo finančno preiskavo, da se preiskovancu omogoči vpogled v zbrane podatke iz finančne preiskave.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Glede vabljenja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega odstavka tega člena«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

10. člen

V 18. členu se v drugem odstavku besedilo »DURS, CURS« nadomesti z besedo »FURS«.

V tretjem odstavku se na vseh mestih beseda »DURS« nadomesti z besedo »FURS«.

V četrtem odstavku se beseda »DURS« nadomesti z besedo »FURS«, beseda »CURS« pa z besedo »FURS«.

V petem odstavku se besedilo »Uradni list RS, št. 32/07 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07 – ZSKZDČEU, 23/08 – ZBPP-B, 68/08, 77/09 in 29/10 – odločba US« nadomesti z besedilom »Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US, 89/23 – odl. US in 53/24«.

11. člen

V 23. členu se v prvem odstavku besedilo »Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije v enem mesecu« nadomesti z besedilom »SDT RS v šestih mesecih«.

Drugi odstavek se črta.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane drugi odstavek, se besedilo »prejšnjih odstavkov« nadomesti z besedilom »prejšnjega odstavka«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »prejšnjih odstavkov« nadomesti z besedilom »prvega odstavka tega člena«, besedilo »DURS in CURS« pa z besedo »FURS«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane četrti odstavek, se beseda »DURS« nadomesti z besedo »FURS«.

12. člen

V 26. členu se na koncu prvega odstavka doda besedilo, ki se glasi: »Tožbo je dopustno vložiti v enem letu od zaključka finančne preiskave oziroma od poteka roka iz drugega odstavka 17. člena tega zakona.«.

Za drugim odstavkom se dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Tožeča stranka lahko s tožbo zahteva odvzem premoženja, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora, ali da se toženi stranki naloži, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza tej vrednosti, če zaradi okoliščin, ki so nastale pred vložitvijo tožbe, odvzem premoženja nezakonitega izvora ni mogoč.

(4) Če zaradi okoliščin, ki so nastale po vložitvi tožbe, odvzem premoženja nezakonitega izvora ni mogoč, tožeča stranka lahko do konca glavne obravnave brez privolitve tožene stranke spremeni tožbo na način iz prejšnjega odstavka.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane peti odstavek, se beseda »DURS« nadomesti z besedo »FURS«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Sodišče strankam ponudi možnost alternativnega reševanja spora, razen kadar sodnik oceni, da v posamezni zadevi to ne bi bilo primerno.«.

Dosedanja četrti in peti odstavek postaneta sedmi in osmi odstavek.

13. člen

V 33. členu se v tretjem odstavku besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega in drugega odstavka tega člena«.

14. člen

V 34. členu se drugi odstavek črta.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane drugi odstavek, se beseda »DURS« nadomesti z besedo »FURS«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

Nadaljevanje že začetih postopkov

15. člen

Vsi postopki odvzema premoženja nezakonitega izvora, v katerih je že bila vložena tožba, se nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11, 25/14 in 53/18 – odl. US).

Začetek veljavnosti

16. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

S predlagano spremembo 3. člena ZOPNI, ki določa sprožilno okoliščino za začetek postopka po ZOPNI, to je razlog za sum, da posamezna oseba razpolaga s premoženjem nezakonitega izvora, ki se izkaže v predkazenskem ali kazenskem postopku in njegova skupna vrednost presega 50.000 EUR, se znižuje prag vrednosti premoženja nezakonitega izvora iz dosedanjih 50.000 EUR (navedeni znesek je bil ob uveljavitvi ZOPNI določen glede na višino praga velike premoženjske koristi iz devetega odstavka 99. člena KZ-1) na 10.000 EUR²⁰

Za učinkovit odvzem premoženja nezakonitega izvora sta ključna njegovo odkritje in zavarovanje v zgodnji fazi postopka. Na podlagi tega je finančna preiskava po ZOPNI najmočnejše orodje, ki ga ima država na voljo za odkrivanje in zavarovanje nezakonitega premoženja, pri čemer je od obsega finančnih preiskav v nadaljevanju odvisen obseg vloženih tožb za odvzem premoženja nezakonitega izvora in nenazadnje v posledici tudi obseg odvzetega nezakonito pridobljenega premoženja. Ker se je v praksi izkazalo, da je za doseganja namena postopkov po ZOPNI spodnji prag v višini 50.000 EUR določen previsoko (tudi v primerjavi z drugimi državami, ki imajo bistveno višji bruto domači prihodek), saj je na ta način onemogočeno preiskovanje premoženja pod to vrednostjo v lasti obdolženca brez vsakršnih zakonitih prihodkov, kar je vprašljivo tudi z vidika kriminalitetne politike, predlagatelj ocenjuje, da bo predlagana sprememba, v povezavi z ostalimi predlaganimi spremembami in dopolnitvami ZOPNI, bistveno pripomogla k večji učinkovitosti postopkov odvzema premoženja nezakonitega izvora.

K 2. členu:

S predlagano spremembo 8. točke 4. člena ZOPNI, ki določa pomen izraza »ožji družinski člani« se sledi odločbi št. I-U-486/20, Up-572/18, 16. 6. 2022, s katero je Ustavno sodišče RS ugotovilo, da je v neskladju z ustavno prepovedjo diskriminacije zakonska ureditev (prvi odstavek 3. člena Družinskega zakonika²¹), ki določa, da lahko zakonsko zvezo skleneta le dve osebi različnega spola ter hkrati odločilo, da se do odprave ugotovljene protiustavnosti šteje, da je zakonska zveza življenjska skupnost dveh oseb in določbam Zakona o spremembah Družinskega zakonika.²²

S predlagano spremembo 10. točke 4. člena ZOPNI, ki določa kataloška kazniva dejanja iz KZ-1 se redakcijsko usklajuje poimenovanje posameznih kaznivih dejanj glede na veljavno ureditev v KZ-1 (186. člen, 187. člen in 212. člen KZ-1) ter širi katalog s kaznivima dejanjema po 108.a členu in 183.a členu KZ-1, ki v času sprejema ZOPNI v takrat veljavnem KZ-1 še nista bili inkriminirani, in kaznivim dejanjem po 336. členu KZ-1, teža navedenih kaznivih dejanj (določba 336. člena KZ-1 zlasti v povezavi s pravico do pitne vode iz 70.a člena Ustave RS) pa narekuje njihovo umestitev med kataloška kazniva dejanja po določbah ZOPNI.

K 3. členu:

S predlagano spremembo drugega odstavka 5. člena ZOPNI se smiselno upošteva ureditev v 68.a členu Zakona o davčnem postopku²³ na nedvoumen način določa, da se pri ugotavljanju očitnega nesorazmerja med premoženjem in dohodki upoštevajo tudi odhodki, ki jih je imela oseba v relevantnem obdobju iz naslova pridobivanja (npr. izdatki za najem vozila, plačilo zavarovalnih premij, gradnja stanovanjske hiše) oziroma poraba premoženja, saj upoštevanje teh šele pokaže, s kakšnim

²⁰ Direktiva (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o povrnitvi in odvzemu premoženja (UL L št. 2024/1260 z dne 2. 5. 2024) v 14. točki uvodne izjave med drugim državam članicam daje možnost, da določijo najnižje pragove za vrednost pričakovane premoženjske koristi ali pristojnim organom dovolijo, da ocenijo vsak primer posebej. Direktiva (EU) 2024/1226 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o opredelitvi kaznivih dejanj in sankcij za kršitev omejevalnih ukrepov Unije ter spremembi Direktive (EU) 2018/1673 (UL L št. 2024/1226 z dne 29. 4. 2024) na katero se mestoma navezuje poprej navedena direktiva, v drugem odstavku 3. člena določa cenzus za določitev kaznivih dejanj v zvezi s kršitvijo omejevalnih ukrepov Unije v višini 10.000 EUR.

²¹ Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C in 200/20 – ZOOMTVI; DZ.

²² Uradni list RS, št. 5/23; DZ-B.

²³ Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPdve, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US in 131/23 – ZORZFS; ZDavP-2.

premoženjem je oseba v tem obdobju sploh razpolagala. Tako razumevanje, ki mu sledi tudi praksa sodišč²⁴ je po mnenju predlagatelja skladno z namenom navedene določbe, ki je ugotoviti razkorak med dohodki in premoženjem, s katerim je oseba razpolagala v določenem časovnem obdobju.

Predlagana ureditev tudi sicer sledi ustaljeni praksi dela FURS v postopku finančne preiskave, ki pri svojem delu glede na okoliščine konkretnega primera izbere metode ugotavljanja finančnih sredstev posameznika kot so uveljavljene v okviru nadzora finančnega poslovanja, pri čemer je najpogosteje uporabljena metoda indirektnega ugotavljanja dohodka - metoda neto vrednosti po kateri se izračuna razlika med začetnim in končnim stanjem premoženja na zadnji dan obdobja finančne preiskave ob upoštevanju vseh obveznosti iz naslova premoženja kot tudi porabo premoženja. Na podlagi upoštevanih odhodkov je namreč moč sklepati, s kakšnim premoženjem je oseba v določenem časovnem obdobju sploh razpolagala.

K 4. členu:

S predlagano spremembo 1. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI, ki določa enega od treh pogojev za uvedbo finančne preiskave, se tudi upošteva odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-144/19, 6. 7. 2023 glede izvršitve kaznivega dejanja zvišuje obstoječi dokazni standard »razlog za sum« na dokazni standard »utemeljeni razlogi za sum«²⁵, ki je po kakovosti in količini suma blizu »utemeljenemu sumu« (in ki je temu primerno predhoden, konkreten, specifičen in izrazljiv), s čimer se sledi tudi praksi na izvedbeni ravni. Glede na to, da sta po predlogu v prvem odstavku 10. člena predvidena različna dokazna standarda (»utemeljeni razlogi za sum« glede kataloškega kaznivega dejanja ter »razlogi za sum« glede premoženja nezakonitega izvora) in ker je državni tožilec tisti, ki v konkretnem primeru presoja izpolnjevanje pogojev navedenih v 1. do 3. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI, se v drugem odstavku predlaga, da upravičeni predlagatelji posredujejo obrazložen predlog za finančno preiskavo, pri čemer je samoumevno, da mora biti predlog obrazložen do te mere, da bo državni tožilec lahko presojal obstoj v prvem odstavku 10. člena ZOPNI navedenih predpostavk za odreditev finančne preiskave.

S predlaganim novim tretjim odstavkom 10. člena ZOPNI se na zakonski ravni urejajo primeri, ko državni tožilec za sprejem odločitve o uvedbi finančne preiskave potrebuje dodatna pojasnila in informacije o dejanskem premoženjskem stanju osebe iz 1. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI za presojo glede izpolnjevanja pogoja iz 2. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI (razlog za sum, da oseba razpolaga s premoženjem nezakonitega izvora in njegova skupna vrednost presega 50.000 EUR - po predlogu 10.000 EUR). Gre za t. i. preliminarne poizvedbe državnega tožilca o premoženjskem stanju²⁶, ki se v praksi glede na okoliščine konkretnega primera nanašajo na preveritev iz uradnih evidenc dostopnih podatkov o premoženjskem stanju preiskovanca (npr. FURS podatki iz evidence o vodenju finančnega nadzora, evidence finančnih preiskav, podatki o odmeri davka na promet nepremičnin, o odmeri davka na motorna vozila), Urad RS za preprečevanje pranja denarja na morebitne sumljive transakcije po določbah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma²⁷, Komisija za preprečevanje korupcije morebitni obstoj nepravilnosti pri nadzoru premoženja po določbah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije ter na operativne podatke policije o premoženju v dejanski rabi, posesti ali uživanju osumljenca in povezanih oseb. S predlaganim tretjim in četrtem odstavkom se odpravljajo tudi morebitni pomisleki o dopustnosti pridobivanja in posredovanja podatkov s strani policije, v primerih, ko se poizvedba oziroma zahteva pristojnega državnega nanaša na dopolnitev podatkov oziroma ugotovitev glede finančnega stanja²⁸, do katerih je policija prišla tekom zaključenega predkazenskega postopka.

²⁴ Glej npr. odločbo Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cpg 620/2021 z dne 22. 2. 2022, št. I Cp 1941/2020 z dne 3. 3. 2021 in št. I Cp 1801/2016 z dne 6. 7. 2016.

²⁵ Dokazni standard, ki ga je vzpostavilo Ustavno sodišče RS z odločbo U-I-25/95 (Uradni list RS, št. 5/98).

²⁶ Več v Splošnem navodilu o finančnih preiskavah št. Tu-4-1/1/2016, 22. 9. 2016, ki ga je sprejel generalni državni tožilec RS.

²⁷ Uradni list RS, št. 48/22 in 145/22; ZPPDFT-2.

²⁸ Glej opombo št. 10.

S predlaganim novim četrtem, petim in šestim odstavkom 10. člena ZOPNI se s sklicem na relevantne določbe Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev²⁹ določa tudi možnost pridobivanja podatkov policije ali FURS o premoženjskem stanju osebe iz 1. točke prvega odstavka 10. člena ZOPNI iz evidenc drugih upravljavcev. Določa se tudi rok hrambe tako pridobljenih podatkov, in sicer do izteka roka za uvedbo finančne preiskave (najkasneje v enem letu po pravnomočnosti sodbe ali po pravnomočni ustavitvi kazenskega postopka ali po zavrženju kazenske ovadbe). V primeru uvedbe finančne preiskave pa preliminarno pridobljeni podatki postanejo del državnotožilskega spisa, ki se nanaša na finančno preiskavo.

Ostale predlagane spremembe so redakcijske narave in se nanašajo tudi na ukinitve Davčne uprave RS ter Carinske uprave RS v skladu z določbami Zakona o finančni upravi³⁰.

K 5. členu:

S predlagano dopolnitvijo druge alineje drugega odstavka 11. člena ZOPNI se ob upoštevanju šestega odstavka 10. člena ZOPNI (možnost razširitve finančne preiskave tudi zoper povezane osebe), drugega odstavka 14. člena ZOPNI (vsebina pisnega poročila po zaključku finančne preiskave, ki vključuje tudi podatke o premoženju povezanih osebe v primeru, da je bilo premoženje na njih preneseno) na povsem nedvoumen način določa, da se v finančni preiskavi zberejo tudi podatki o obsegu premoženja povezane osebe. V nasprotnem primeru namreč tudi ni mogoče dokazovati brezplačnega prenosa oziroma prenosa za plačilo ki ne ustreza dejanski vrednosti, pri čemer je domneva o brezplačnosti prenosa v 6. členu ZOPNI določena v primeru ožje povezanih oseb ali ožjih družinskih članov, ne pa tudi v primeru drugih fizičnih ali pravnih oseb iz 6. točke 4. člena ZOPNI.

K 6. členu:

Predlagane spremembe tretjega odstavka 12. člena, 13. člena, tretjega odstavka 35. člena, tretjega odstavka 36. člena, 3. točke 37. člena in tretjega ter četrtega odstavka 43. člena ZOPNI so redakcijske narave in se nanašajo na uskladitev z določbami ZFU (ukinitve Davčne uprave RS ter Carinske uprave RS ter prenos nalog na Finančno upravo RS).

K 7. členu:

Državno tožilstvo, ki zastopa RS kot tožečo stranko v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim, pogosto tudi po formalnem zaključku finančne preiskave potrebuje strokovno podporo članov finančne preiskovalne skupine, in sicer v primerih, ko preiskovanec v okviru pravice do izjave iz 17.a člena ZOPNI navede dodatna dejstva ali dokaze, ki jih mora državni tožilec, ki je vodil finančno preiskavo, za potrebe nadaljnjega postopka preveriti (dasiravno preiskovanci na narokih praviloma ne ponujajo dokazov, ki bi omajali zaključke finančne preiskave), ali ko je treba preveriti navedbe toženih strank ali prič v okviru pravnega postopka. Glede na navedeno se smiselno po vzoru ureditve vloge državnega odvetnika, v predlaganem novem petem odstavku 14. člena ZOPNI določa pravna podlaga za sodelovanje članov finančne preiskovalne skupine tudi po formalnem zaključku finančne preiskave in v posledici omogoča procesno vrednost tako pridobljenih podatkov. V povezavi z navedenim se s predlagano dopolnitvijo četrtega odstavka enako kot za specializirano preiskovalno skupino v kazenskem postopku, opušča vnaprejšnje normiranje obdobja njenega delovanja.³¹

Ostale predlagane spremembe so redakcijske narave in se nanašajo na ukinitve Davčne uprave RS ter Carinske uprave RS v skladu z določbami ZFU.

K 8. členu:

²⁹ Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B in 122/23 – ZŠtip-1C.

³⁰ Uradni list RS, št. 25/14, 39/22, 14/23 in 47/24 – odl. US; ZFU.

³¹ Glej 160.a člen ZKP in VI. poglavje Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin (Uradni list RS, št. 83/10, 28/21 in 87/22).

Učinkovita finančna preiskava je ključna za odkritje in zavarovanje premoženja v zgodnji fazi postopka. Proces zbiranja podatkov je strokovno zahteven, vanj so vključeni različni državni organi, na potek finančne preiskave vplivajo tudi morebitne razširitve finančne preiskave ter v praksi pogosto dolgotrajno pridobivanje podatkov o premoženju v tujini, kar ovira pravočasno zbiranje relevantnih dokazov in podatkov za odločitve o nadaljnjem postopku pred sodiščem. Zlasti v primerih, ko je premoženje v tujini, je uspešnost odkritja in odvzema tega premoženja omejena z učinkovitostjo instrumentov mednarodnega sodelovanja in mednarodne pravne pomoči. Glede na navedeno se s predlagano spremembo drugega odstavka 17. člena ZOPNI določa možnost podaljšanja finančne preiskave še za dodatnih šest mesecev, tako da skupno podaljšanje finančne preiskave zaradi objektivnih razlogov lahko traja največ eno leto.

K 9. členu:

V 17.a členu ZOPNI je zaradi zagotavljanja kontradiktornosti urejena pravica do izjave preiskovanca, ki je sestavni del enakega varstva pravic (22. člen Ustave RS). Pravica preiskovanca po 17.a členu ZOPNI obsega pravico seznaniti se z rezultati finančne preiskave, izjaviti se o zbranih dokazih in pravico predlagati dokaze. S predlagano spremembo prvega odstavka 17.a člena ZOPNI se na nedvoumen način določa časovna umestitev izvedbe naroka, in sicer po zaključku finančne preiskave in najkasneje pred vložitvijo tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora. Kljub vsebini veljavnega prvega odstavka 17.a člena ZOPNI v delu, ki se nanaša na seznanitev z rezultati finančne preiskave, kar po mnenju predlagatelja vodi do sklepanja, da je le-ta že zaključena, so se v praksi izoblikovala tudi posamezna stališča, da se narok iz 17.a člena ZOPNI izvede med trajanjem finančne preiskave, ki je sicer časovno omejena, pri čemer se preiskovanci z namenom zavlačevanja poslužujejo različnih taktik izogibanja na narok.

S predlagano spremembo se ohranja skrajni rok za izvedbo naroka, to je pred vložitvijo tožbe, pri čemer se po predlogu opušča sklic na prvi odstavek 26. člena ZOPNI. ZOPNI namreč v 23. členu določa enomesečni rok za vložitev tožbe v primeru, ko je bilo predhodno, odrejeno začasno zavarovanje premoženja nezakonitega izvora (zamuda roka, ki ne predstavlja prekluzivnega roka za vložitev tožbe, ima za posledico »zgolj« prenehanje začasnih zavarovanj, ki so bila odrejena že v fazi pred vložitvijo tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora oziroma v fazi finančne preiskave), medtem ko se določba 26. člena ZOPNI nanaša na primere, ko predhodno začasno zavarovanje ni bilo odrejeno in kjer poseben rok za vložitev tožbe ni določen (uporabljajo se splošne določbe civilnega (obligacijskega) prava o rokih, v katerih je moč zahtevke uveljaviti). Z opustitvijo sklica se v nadaljevanju odpravljajo tudi pomisleki glede tega katere preiskovance vabiti na narok. Tako se na narok vabijo preiskovanci zoper katere bo vložena tožba po 23. členu ZOPNI (torej, ko je bilo predhodno začasno zavarovanje že odrejeno) ali po 26. členu ZOPNI, medtem ko se ostali preiskovanci (v primerih, če v finančni preiskavi ni bilo predlagano začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora, če ni bila vložena tožba za odvzem premoženja nezakonitega izvora, ali če se podatki iz konkretne finančne preiskave ne uporabijo v ločenem predkazenskem in kazenskem postopku zoper storilca kaznivega dejanja ali kot dokaz v ločenem davčnem postopku) z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, seznanijo pod pogoji iz 18. člena ZOPNI, ki ureja ustavitve finančne preiskave.

Ker se skladno z 9. členom ZOPNI za vabljenje na narok po 17.a členu ZOPNI smiselno uporabljajo določbe o vročanju po določbah ZKP (slednji v prvem odstavku 126. člena v določenem delu prav tako napotuje na smiselno uporabo ZPP), kar se je v praksi zaradi izogibanja preiskovancev z namenom zavlačevanja postopka izkazalo za relativno togo (kljub temu, da so v tretjem odstavku 17.a člena zaradi poudarjenega javnega interesa določene pravne posledice iz naslova neodzivnosti preiskovanca), se s predlaganim novim drugim odstavkom 17.a člena za vročanje vabil napotuje na smiselno uporabo določb ZPP.

Ostale predlagane spremembe so redakcijske narave.

K 10. členu:

S predlagano spremembo petega odstavka 18. člena ZOPNI, ki se nanaša na uničenje podatkov, zbranih v okviru ustavljene finančne preiskave (v primerih, če ni bilo predlagano začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora ali vložena tožba za odvzem premoženja nezakonitega izvora, ali če se podatki iz konkretne finančne preiskave ne uporabijo v ločenem predkazenskem in kazenskem postopku zoper storilca kaznivega dejanja ali kot dokaz v ločenem davčnem postopku), se zaradi sprememb in dopolnitev ZKP dodajajo v Uradnem listu RS objavljene spremembe navedenega zakona. Predlagana sprememba, kljub temu, da je v določbo drugega odstavka 154. člena ZKP poseglo Ustavno sodišče RS³², ne vpliva na varstvo ustavne pravice posameznika, da se seznanjeni z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj in pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi (tretji odstavek 38. člena Ustave RS), kar je še zlasti pomembno, ko se zoper posameznika v nadaljevanju ne sproži noben od postopkov v katerih bi lahko uveljavljal sodno ali drugo učinkovito pravno varstvo.

Ostale predlagane spremembe so redakcijske narave in se nanašajo na ukinitve Davčne uprave RS ter Carinske uprave RS v skladu z določbami ZFU.

K 11. členu:

S predlagano spremembo prvega odstavka 23. člena ZOPNI, ki določa enomesečni rok za vložitev tožbe v primeru, ko je bilo predhodno odrejeno začasno zavarovanje premoženja nezakonitega izvora (zamuda roka ima za posledico »zgolj« prenehanje začasnih zavarovanj, ki so bila odrejena že v fazi pred vložitvijo tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora oziroma v fazi finančne preiskave), se rok za vložitev tožbe v teh primerih podaljšuje na šest mesecev. V praksi se je namreč izkazalo, da je enomesečni rok za vložitev tožbe (ki se po veljavni ureditvi zaradi objektivnih razlogov lahko podaljša še za en mesec) prekratek, zlasti tudi, ker ima preiskovanec v okviru naroka iz 17.a člena ZOPNI pravico navesti dodatna dejstva ali dokaze, ki jih je za nadaljevanje postopka treba preveriti (vključno s pridobivanjem podatkov iz tujine) ter v posledici preoblikovati zaključke finančne preiskave. Ker se rok iz prvega odstavka 23. člena ZOPNI po predlogu podaljšuje, predlagatelj ocenjuje, da dodatni enomesečni rok za podaljšanje iz drugega odstavka 23. člena ZOPNI ni več smiseln.

Ostale predlagane spremembe so redakcijske narave.

K 12. členu:

Ker ZOPNI ne določa posebnega roka v katerem je dopustno vložiti tožbo za odvzem premoženja nezakonitega izvora, se upoštevajo splošne določbe civilnega (obligacijskega) prava o rokih, v katerih je moč zahtevke uveljavljati³³ čemur sledi tudi sodna praksa.³⁴ Glede na to, da je v 29. členu ZOPNI tudi sicer poudarjeno načelo hitrosti postopka v pravnem postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora, se z namenom učinkovite izvedbe postopka in poudarjene pravne varnosti posameznika, s predlagano dopolnitvijo prvega odstavka 26. člena ZOPNI določa enoletni (prekluzivni) rok za vložitev tožbe, ki se smiselno enako kot v prvem odstavku 23. člena ZOPNI veže na zaključek finančne preiskave oziroma na potek roka iz drugega odstavka 17. člena ZOPNI.

S predlaganim novim tretjim odstavkom v 26. členu ZOPNI se z namenom zagotavljanja elementarne pravičnosti ter zaviranja ponavljanja in razraščanja kaznivih dejanj, omogoča vtoževanje odvzema premoženja, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora oziroma plačila denarnega zneska, ki ustreza tej vrednosti, tudi v primerih, ko odvzem premoženja nezakonitega izvora ni mogoč, zaradi okoliščin, ki so nastale pred vložitvijo tožbe.

V skladu s prvim odstavkom 34. člena ZOPNI sodišče v sodbi, s katero ugotovi tožbenemu zahtevku, ugotovi, da je določeno premoženje nezakonitega izvora, ga odvzame lastniku in odloči, da to

³² Odločba Ustavnega sodišča RS o ugotovitvi, da sta bila četrti odstavek 153. člena in drugi odstavek 154. člena Zakona o kazenskem postopku v neskladju z Ustavo, in o načinu izvršitve odločbe, št. U-I-462/18 (Uradni list RS, št.105/21).

³³ Skladno s 346. členom Obligacijskega zakonika (Uradni list RS št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631) terjatve zastarajo v petih letih, če ni z zakonom določen za zastaranje drug rok.

³⁴ Glej npr. odločbo Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cp 2934/206 z dne 15. 11. 2016 in št. I Cp 412/2018 z dne 28. 2. 2018.

premoženje s pravnomočnostjo sodbe postane last RS. Tožeča stranka mora tako v tožbi navesti, da je prav določeno premoženje nezakonitega izvora, da naj se zato odvzame lastniku in posledično ugotovi, da je last RS. Drugi odstavek 34. člena dopušča možnost, da lahko država do konca glavne obravnave brez privolitve tožene stranke spremeni tožbo tako, da zahteva odvzem premoženja, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora, ali da se toženi stranki naloži, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza tej vrednosti, če zaradi okoliščin, ki so nastale po vložitvi tožbe, odvzem premoženja nezakonitega izvora ni mogoč³⁵. *Drugi odstavek tako predstavlja izjemo, ko je predmet odvzema t. i. nadomestno premoženje, ki ni nezakonitega izvora, pri čemer mora tudi v tem izjemnem primeru v času vložitve tožbe obstajati premoženje nezakonitega izvora, ki je upošteva drugi stavek petega odstavka 10. člena ZOPNI lahko le tisto iz obdobja 5 let (ali manj) pred letom storitev očitnega kaznivega dejanja.*³⁶

Glede tožbenih zahtevkov, s katerimi se uveljavlja odvzem t. i. nadomestnega premoženja zaradi okoliščin, nastalih do vložitve tožbe je sodna praksa Višjega sodišča v Ljubljani enotnega stališča, da takšni zahtevki niso utemeljeni.³⁷ V praksi so pogosti primeri (cca. 40% obravnavnih zadev), da oseba, premoženje, ki ga je imela v določenem obdobju nesorazmerno veliko v primerjavi s svojimi zakonitimi dohodki, deloma ali v celoti porabi, skriva ali preusmeri v tujino, pri čemer gre za situacije, ki so nastopile pred vložitvijo tožbe, zaradi česar v navedenih primerih ni mogoče s tožbo zahtevati t. i. nadomestnega odvzema iz drugega odstavka 34. člena ZOPNI.

Ustavno sodišča RS je v odločbi št. U-I-91/15, 16. 3. 2017³⁸ (41. točka obrazložitve) ugotovilo, da sta namena zakonodajalca pri sprejemanju ZOPNI, to je onemogočiti materialno okoriščenje posameznikov s protipravno dejavnostjo, ki je v škodo skupnosti (cilj usmerjen k (izravnalni) pravičnosti kot gradniku ustavnega načela pravne države) in preprečitev investiranja premoženja nezakonitega izvora v nadaljnjo protipravno dejavnost oziroma preprečitev širjenja takih dejavnosti (cilj usmerjen k preprečevanju širjenja družbeno škodljivih (in zato) javnopravno protipravnih dejavnosti ter pomeni udejanjanje z Ustavo RS zapovedane socialne vezanosti lastnine), ustavno dopustna. Iz navedene

³⁵ Iz obrazložitve predloga ZOPNI-A izhaja, da gre za primere, ko je bilo premoženje nezakonitega izvora npr. skrito, odtujeno neznanim osebam ali ko so bile nepremičnine odvzete v tujini.

³⁶ Glej sklep Ustavnega sodišča RS št. U-I-96/15, 16. 2. 2017 (13. točka obrazložitve).

³⁷ Tako npr. sklep št. I Cpg 558/2017 z dne 4. 7. 2017: »... Višje sodišče pritrjuje stališču sodišča prve stopnje, da se tudi v tem primeru odvzame "premoženje nezakonitega izvora" - ki pa je ponovno razumljeno kot posamezni konkretni premoženjski predmeti ali denarni znesek, ki ustreza tej vrednosti, ne pa kot nekakšen negativni saldo premoženja, za plačilo katerega naj bi nastala terjatev države....Višje sodišče soglaša s sodiščem prve stopnje, da ZOPNI ni predpisal pravnega režima, po katerem bi morala oseba, ki je nezakonito pridobljeno premoženje nato v celoti porabila, skrila ... tako, da nanj ni mogoče seči z izvršbo, plačati vrednost tistega, česar država ne bi mogla več vzeti....Zaradi navedenega višje sodišče pritrjuje sodišču prve stopnje, da je tožba neodpravljivo nesklepčna v delu, v katerem tožeča stranka vtožuje "nadomestni odvzem"....«, sklep št. I Cp 2603/2017 z dne 22. 11. 2017: »... Pravilno je stališče pritožbe, da je premoženje, opredeljeno v prvem odstavku 4. člena ZOPNI, ki je predmet odvzema (prvi odstavek 34. člena ZOPNI), tudi tisto premoženje, v katero se je spremenilo premoženje, pridobljeno nezakonito (tudi denar). Po oceni pritožbenega sodišča pa navedene določbe ni mogoče razlagati, kot trdi tožeča stranka, da, glede na določbo drugega odstavka 34. člena ZOPNI velja enako tudi za primer, če pridobitelj (nezakonito) pridobljeno premoženje (pred tožbo) potroši (in ga ob vložitvi tožbe ni več). V drugem odstavku 34. člena ZOPNI (uveden je bil šele z ZOPNI-A) predvidena možnost, da se lahko zahteva odvzem premoženja, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora in se toženi stranki naloži, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza tej vrednosti, je vezana na obstoj okoliščin nastalih po vložitvi tožbe. Niti jezikovna niti namenska razlaga ne omogočata zaključka, po katerem bi morala oseba, ki je nezakonito premoženje (pred vložitvijo tožbe) porabila, tako da nanj ni mogoče seči z izvršbo, plačati vrednost tistega, česar država ne bi mogla več vzeti. Potrošnja pa se upošteva pri izračunu očitnega nesorazmerja v smislu drugega odstavka 5. člena ZOPNI...«, sodba in sklep št. II Cp 1470/2018 z dne 7. 11. 2018: »...« Premoženje po 1. točki 4. člena ZOPNI predstavljajo stvari in pravice, ki so lahko predmet izvršbe. »Porabljeno« premoženje ne more biti predmet izvršbe. Za plačilo njegove denarne vrednosti (odškodnine) pa v zakonu ni podlage. V postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora se skladno z drugim odstavkom 34. člena ZOPNI namreč toženi stranki naloži, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora, le takrat, če zaradi okoliščin, ki so nastale po vložitvi tožbe, odvzem premoženja nezakonitega izvora ni (več) mogoč. Nadomestni odvzem v obliki odvzema premoženja, ki ustreza vrednosti nezakonitega izvora, ali denarnega zneska, ki ustreza tej vrednosti, torej ni mogoč v primeru, ko okoliščine, ki omogočajo odvzem premoženja nezakonitega izvora, nastanejo pred vložitvijo tožbe (na primer odsvojitve premoženja). Okoliščin, ki bi nastale po vložitvi tožbe, tožeča stranka v obravnavanem primeru ne zatrjuje, pač pa trdi, da je del premoženja toženec že pred vložitvijo tožbe prenesel na toženki (in zato zahteva, da se odvzame njima), in da je ostalo pred vložitvijo tožbe porabil sam. Dajtatveni zahtevek, ki meri na plačilo (celotne) vtoževane vrednosti premoženja oziroma zatrjevanega očitnega nesorazmerja med njegovim premoženjem in dohodki, nima podlage v zakonu in je torej po materialnem pravu neutemeljen oziroma neodpravljivo nesklepčen....«.

³⁸ Z navedeno odločbo je Ustavno sodišče RS delno sledilo Okrožnemu sodišču v Ljubljani in odločilo, da je bila 1. točka 4. člena Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11) v neskladju z Ustavo RS, kolikor je v primeru pomešanja premoženja zakonitega in nezakonitega izvora omogočala odvzem celotnega pomešanega premoženjskega predmeta.

ustavne odločbe (16. točka obrazložitve) izhaja tudi, da gre *pri odvzemu premoženja nezakonitega izvora za oblastni ukrep države, ki ima jasen in nedvoumen javnopravni namen: to je doseči, da posameznik ne more obdržati premoženja, ki ga je pridobil na nezakonit način oziroma z nezakonito dejavnostjo, če ob vzpostavljenem sumu storitve določenih hudih kaznivih dejanj ne more izkazati zakonitosti izvora premoženja. Kljub formalni ločitvi ukrepa odvzema premoženja nezakonitega izvora od ukrepov kazenskega prava in kljub smiselni uporabi ZPP v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora je odvzem premoženja nezakonitega izvora po ZOPNI oblastni ukrep države, s katerim država zasleduje javnopravne interese. Njegov namen je namreč preprečevanje pridobivanja in uporabe premoženja nezakonitega izvora zaradi varstva pridobivanja premoženja na zakonit način ter zaščita gospodarske, socialne in ekološke funkcije lastnine s pridobivanjem premoženja v skladu s predpisi.*

Zasledujoč zgoraj navedene cilje ZOPNI ob upoštevanju veljavne ureditve v drugem odstavku 34. člena ZOPNI (slednja se glede na vsebino ustrežneje umešča v nov četrti odstavek 26. člena ZOPNI, ki ureja začetek postopka, v okviru tega pa tudi vsebino tožbe) po mnenju predlagatelja ni najti utemeljenega razloga za razlikovanje med potrošnjo premoženja nezakonitega izvora in investicijo (npr. nakup premoženja v »fizični obliki«) kot tudi ne za razlikovanje med npr. uničenjem, potrošnjo ali skrivanjem premoženja nezakonitega izvora po vložitvi tožbe ali pred vložitvijo tožbe³⁹ (ter s tem povezano privilegiranje posameznikov, ki jim je v izhodišču skupno, da so (bili) s svojo protipravno dejavnostjo materialno okoriščeni). V vseh navedenih primerih se namreč s finančno preiskavo, ki se vodi v zvezi s premoženjem domnevno nezakonitega izvora (časovna omejitev finančne preiskave pomeni tudi časovno omejitev obsega premoženja nezakonitega izvora na tisto, ki je pridobljeno v teh petih letih pred storitvijo očitane kataloškega kaznivega dejanja) ugotavlja razlika med začetnim in končnim stanjem premoženja na zadnji dan obdobja finančne preiskave ob upoštevanju vseh obveznosti iz naslova premoženja kot tudi porabo premoženja.

Glede na določbo drugega odstavka 9. člena ZOPNI, ki v postopku odvzema premoženja nezakonitega izvora določa smiselno uporabo zakona, ki ureja pravdni postopek, če ni z ZOPNI določeno drugače, ZOPNI možnosti uporabe mediacije kot obliko alternativnega reševanja sporov v skladu z določbami Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov⁴⁰ kot tudi določbe 306. člena ZPP o sodnem poravnavanju ne izključuje.⁴¹ Kljub temu je v praksi ugotoviti, da so sodišča do uporabe mediacije zadržana, nekoliko manj zadržana pa so do sklepanja sodnih poravnav, ki so običajno posledica uspešno izvedenih mediacij po določbah ZARSS. Glede na navedeno se s predlaganim novim šestim odstavkom na nedvoumen način določa možnost alternativnega reševanja sporov tekom celotnega postopka na prvi stopnji, s čimer se bo po mnenju predlagatelja v zadevah, kjer so izkazane konkretne možnosti za uspeh s postavljenim zahtevkom, pomembneje povečala možnost za hitrejši zaključek sodnega postopka. Predlagana določba po mnenju predlagatelja tudi ne posega v načelo hitrosti postopka iz 29. člena ZOPNI, saj tudi ZARSS temelji na izhodišču, da medijski postopki časovno ne smejo preveč obremenjevati (podaljševati) sodnih postopkov, zaradi česar prekinitve takšnega postopka zaradi napotitve strank na mediacijo ne sme biti daljša od treh mesecev.

Ostale predlagane spremembe so redakcijske narave.

K 13. členu:

Veljavni prvi odstavek 33. člena ZOPNI določa kateri davčni postopki na nepremičnem premoženju se po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora, ne morejo začeti, in sicer davek na promet nepremičnin in davek na darila. Ker v tretjem odstavku 33. člena ZOPNI za razliko od

³⁹ Upošteva se pravico do enakosti pred zakonom iz 14. člena Ustave RS in ustaljeno ustavnosodno prakso je enako treba obravnavati tiste subjekte in /ali pravne ter dejanske stanove, ki so si v bistvenem podobni. In obratno, različno je treba obravnavati tiste subjekte in /ali pravne ter dejanske stanove, ki so si v bistvenem različni.

⁴⁰ Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 – ZUJF; ZARSS.

⁴¹ V kazenskem postopku je izključena možnost poravnavanja glede odvzema premoženjske koristi, z izjemo določbe drugega odstavka 450.b člena ZKP, kjer je predmet sporazuma o priznanju krivde dopusten le glede načina odvzema s kaznivim dejanjem pridobljene premoženjske koristi.

drugih že začelih postopkov na premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka (izvršba, zavarovanje, poplačilo zemljiškega dolga...), ne ureja situacije glede že začelih davčnih postopkov, se s predlagano spremembo navedenega odstavka določa tudi prekinitiv že začelih davčnih postopkov iz prvega odstavka tega člena, s čimer se zagotavlja ustrezno razmerje do odmere davka od nenapovedanih dohodkov iz 68.a člena ZDavP-2.⁴²

K 14. členu:

Predlagane spremembe 34. člena ZOPNI so zaradi predlaganega prenosa vsebine dosedanjega drugega odstavka 34. člena ZOPNI v 26. člen ZOPNI, redakcijske narave.

K 15. členu:

Glede na predlagane spremembe v delu, ki se nanašajo na oblikovanje tožbenega zahtevka, se s predlagano prehodno določbo posebej poudarja, da se postopki v katerih je že bila vložena tožba pred uveljavitvijo tega zakona, končajo po veljavnih predpisih.

K 16. členu:

Določa se začetek veljavnosti zakona, to je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

⁴² Ustavno sodišče RS je z odločbo št. U-I-113/17, 30. 9. 2020 (Uradni list RS, št. 145/20) med drugim delno razveljavilo četrty odstavek 68.a člena ZDavP-2, kolikor je določal obdavčitev nenapovedanih dohodkov po davčni stopnji, ki presega davčno stopnjo, določeno v petem odstavku 68. člena ZDavP-2: »... Ker je zakonodajalec v davčno stopnjo iz četrtega odstavka 68.a člena ZDavP-2 (op. a. posebna 70% davčna stopnja) vključil tudi kaznovalno prvino, bi moral za postopek, v katerem se odloča o odmeri nenapovedanih dohodkov, zagotoviti pravice iz 29. člena Ustave, ki so v samem jedru ustavno procesnih jamstev iz navedene ustavne določbe. Ureditev postopka v ZDavP-2, v katerem se odloča o naložitvi davka iz izpodbijane določbe, pa teh ustavnopravnih jamstev ne zagotavlja...«.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Začetek postopka

3. člen

Postopek finančne preiskave po tem zakonu se izvede, če se v predkazenskem ali kazenskem postopku izkažejo razlogi za sum, da posamezne osebe razpolagajo s premoženjem nezakonitega izvora in njegova skupna vrednost presega 50.000 eurov.

Pomen izrazov

4. člen

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. Premoženje so stvari in pravice, ki so lahko predmet izvršbe, zlasti nepremičnine, premičnine in finančno premoženje ter vsa druga sredstva, ki imajo denarno vrednost, kot tudi premoženje, ki neposredno ali posredno izhaja iz takega premoženja, v katero je spremenjeno ali s katerim je pomešano.
2. Finančno premoženje so denarna sredstva, terjatve, dolžniški vrednostni papirji ter delnice in deleži na kapitalu pravnih oseb, druge naložbe v pravne osebe in drugi finančni instrumenti.
3. Osumljenec ali osumljenka, obdolženec ali obdolženka in obsojenec ali obsojenka (v nadaljnjem besedilu: osumljenec, obdolženec in obsojenec) imajo enak pomen, kot v zakonu, ki ureja kazenski postopek.
4. Zapustnik ali zapustnica (v nadaljnjem besedilu: zapustnik) je oseba, zoper katero se zaradi smrti predkazenski ali kazenski postopek ni mogel začeti ali je bil ustavljen, pa zanjo obstajajo razlogi za sum, da je skupaj z drugimi osebami, zoper katere tak postopek teče, storila kataloško kaznivo dejanje; ali oseba, zoper katero je bil predkazenski ali kazenski postopek zaradi smrti ustavljen, pa so bili podani razlogi za sum, da je storila kataloško kaznivo dejanje.
5. Pravni naslednik ali pravna naslednica (v nadaljnjem besedilu: pravni naslednik) je oseba, ki je podedovala premoženje nezakonitega izvora od osumljenca, obdolženca, obsojenca, zapustnika ali njihovih dedičev.
6. Povezana oseba je ožje povezana oseba, ožji družinski član ali druga fizična ali pravna oseba, na katero je premoženje nezakonitega izvora preneseno brezplačno ali za plačilo, ki ne ustreza dejanski vrednosti, ali navidezno, ali je z njenim premoženjem pomešano.
7. Ožje povezana oseba je pravna oseba, v kateri ima osumljenec, obdolženec, obsojenec, zapustnik ali pravni naslednik lastniški delež ali pravico do lastniškega deleža v višini najmanj 25 % vrednosti vseh deležev ali v obliki glasovalne pravice ali pravice odločanja v takem obsegu ali obvladuje pravno osebo na podlagi pogodbe ali prevladujočega položaja pri upravljanju ali nadzoru ali se pogoji prenosa premoženja razlikujejo od pogojev, ki so ali bi bili v enakih ali primerljivih okoliščinah doseženi med nepovezanimi osebami.
8. Ožji družinski člani so zakonec oziroma oseba, s katero osumljenec, obdolženec, obsojenec, zapustnik ali pravni naslednik živi v zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni partnerski skupnosti, ali s katero je v sorodstvenem razmerju v ravni vrsti ali v stranski vrsti do vštetega tretjega kolena ali v svaštvu do vštetega drugega kolena ali je njen posvojitelj ali posvojenec, skrbnik ali oskrbovanec ali druga oseba, s katero živi v skupnem gospodinjstvu.
9. Lastnik ali lastnica (v nadaljnjem besedilu: lastnik) je oseba, ki ima premoženjsko pravico ali se v pravnem prometu izkazuje kot imetnik premoženjske pravice.
10. »Kataloško kaznivo dejanje« je v Kazenskem zakoniku (v nadaljnjem besedilu: KZ-1) določeno kaznivo dejanje:
 - terorizma (108. člen KZ-1),
 - financiranja terorizma (109. člen KZ-1),
 - spravljanja v suženjsko razmerje (112. člen KZ-1),
 - trgovine z ljudmi (113. člen KZ-1),

- zlorabe prostitucije (175. člen KZ-1),
- prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva (drugi, tretji in četrti odstavek 176. člen KZ-1)
- proizvodnje in prometa škodljivih sredstev za zdravljenje (prvi, drugi, četrti in peti odstavek 183. člena KZ-1),
- proizvodnje in prometa škodljivih živil in drugih izdelkov (prvi, drugi, četrti in peti odstavek 184. člena KZ-1),
- neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog (186. člen KZ-1),
- omogočanja uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu (187. člen KZ-1),
- organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo (212. člen KZ-1),
- zoper gospodarstvo (štiriindvajseto poglavje KZ-1), za katero se sme izreči kazen treh let zapor ali več,
- jemanja podkupnine (261. člen KZ-1),
- dajanja podkupnine (262. člen KZ-1),
- sprejemanja koristi za nezakonito posredovanje (263. člen KZ-1),
- dajanja daril za nezakonito posredovanje (264. člen KZ-1),
- hudodelskega združevanje (294. člen KZ-1),
- izdelovanja in pridobivanja orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje (prvi odstavek 306. člena KZ-1),
- nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva (307. člen KZ-1),
- drugo kaznivo dejanje, storjeno v hudodelski združbi, ali
- drugo naklepno kaznivo dejanje, za katerega se sme izreči kazen petih let zapor ali več, če lahko iz njega izvira premoženje nezakonitega izvora.

Premoženje nezakonitega izvora

5. člen

(1) Premoženje je nezakonitega izvora, če ni dokazano, da je bilo pridobljeno iz zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način.

(2) Domneva se, da premoženje ni bilo pridobljeno iz zakonitih dohodkov oziroma na zakonit način, če je podano očitno nesorazmerje med njegovim obsegom in dohodki, zmanjšanimi za davke in prispevke, ki jih je oseba, zoper katero teče postopek po tem zakonu, plačala v obdobju, v katerem je bilo premoženje pridobljeno.

(3) Pri ugotavljanju nesorazmernosti se upošteva vrednost vsega premoženja, ki ga ima oseba iz prejšnjega odstavka v lasti, posesti, ga uporablja, uživa, z njim razpolaga ali je razpolagala oziroma ga je prenesla na povezane osebe ali je bilo pomešano z njihovim premoženjem ali je prešlo na njene pravne naslednike.

Uvedba finančne preiskave

10. člen

(1) Državni tožilec odredi finančno preiskavo, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. v predkazenskem ali kazenskem postopku se ugotovi, da so podani ali so bili podani razlogi za sum, da je osumljenec, obdolženec ali zapustnik storil kataloško kaznivo dejanje;
2. oseba iz prejšnje točke ima v lasti, posesti, uporabi ali uživanju premoženje, v zvezi s katerim so podani razlogi za sum, da je nezakonitega izvora, oziroma je s takim premoženjem razpolagala ali je prešlo na njene pravne naslednike ali ga je prenesla na povezane osebe ali je bilo pomešano s premoženjem teh oseb, in

3. premoženje iz prejšnje točke ne predstavlja premoženjske koristi, pridobljene s kataloškim kaznivim dejanjem ali zaradi njega.

(2) Predlog za finančno preiskavo z obrazloženimi razlogi za sum lahko poda policija, Davčna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DURS), Carinska uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: CURS), Komisija za preprečevanje korupcije ali Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja.

(3) O odreditvi finančne preiskave pristojni državni tožilec obvesti DURS, CURS, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, Komisijo za preprečevanje korupcije in policijo.

(4) Državni tožilec lahko pod pogoji iz prvega odstavka tega člena odredi finančno preiskavo zoper osebo, zoper katero je tekel predkazenski ali kazenski postopek za kataloško kaznivo dejanje najkasneje v enem letu po pravnomočnosti sodbe ali po pravnomočni ustavitvi kazenskega postopka ali po zavrženju kazenske ovadbe.

(5) V odredbi o finančni preiskavi državni tožilec določi osebo, zoper katero se preiskava opravi, in obdobje, za katero se opravi. Finančna preiskava se lahko opravi najdalj za obdobje petih let pred letom, v katerem je bilo storjeno očitano kataloško kaznivo dejanje ter do vložitve tožbe po tem zakonu.

(6) Če se med finančno preiskavo pokažejo razlogi za sum, da je bilo premoženje preneseno ali je prešlo na povezane osebe, državni tožilec odredi, da se finančna preiskava razširi tudi zoper te osebe.

(7) Če niso podani pogoji za uvedbo finančne preiskave, pristojni državni tožilec zavrne predlog za uvedbo finančne preiskave in o tem obvesti predlagatelja finančne preiskave.

Namen in obseg finančne preiskave

11. člen

(1) Namen finančne preiskave je, da se zberejo dokazi in podatki, ki so potrebni za odločitev o začasnem zavarovanju odvzema in začasnem odvzemu premoženja nezakonitega izvora, ter ali in zoper katere osebe naj se začne postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora.

(2) V finančni preiskavi se zberejo:

- podatki o obsegu premoženja osumljenca, obdolženca, obsojenca ali zapustnika in razmerju med njegovimi dohodki, zmanjšanimi za davke in prispevke, ki jih je plačal, ter vrednostjo premoženja, ki ga je imel oziroma ga ima v lasti, posesti, ga uporablja, uživa, z njim razpolaga ali je razpolagal v obdobju, za katero se opravi finančna preiskava;
- podatki o obsegu premoženja iz prejšnje alineje, ki je bilo preneseno na povezane osebe ali je prešlo na pravne naslednike v obdobju, za katero se opravi finančna preiskava, ter način prenosa oziroma prehoda;
- drugi podatki, ki utegnejo biti koristni za postopek oziroma je glede na okoliščine primera smotno, da se pridobijo za ugotovitev izvora, obsega in prenosa premoženja.

Finančna preiskovalna dejanja

12. člen

(1) V finančni preiskavi se lahko uporabijo ukrepi, ki so po zakonu, ki ureja kazenski postopek, dopustni za pridobitev podatkov in dokazov za zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega.

(2) Preiskava stanovanja in drugih prostorov lastnika ter osebna preiskava lastnika se sme opraviti, če so za sum iz 10. člena tega zakona podani utemeljeni razlogi in je verjetno, da bo mogoče pri preiskavi odkriti premoženje nezakonitega izvora ali da se bodo našli sledovi, predmeti in dokazi, ki so pomembni za postopek po tem zakonu. Hišna in osebna preiskava se smeta opraviti le po odredbi sodišča.

(3) Premoženje in predmeti, pridobljeni pri preiskavi iz prejšnjega odstavka, oziroma tisti, ki jih lastnik sam izroči, in utegnejo biti dokaz ali predmet odvzema, se zasežejo po določbah zakona, ki ureja kazenski postopek. Premoženje, ki utegne biti predmet odvzema, se izroči v začasno hrambo CURS.

(4) V primerih, ko začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora še ni bilo odrejeno, mora državni tožilec v osmih delovnih dneh po zasegu premoženja iz prejšnjega odstavka sodišču predlagati odreditev začasnega zavarovanja ali začasnega odvzema, sicer se premoženje vrne.

(5) Državni tožilec lahko s pisno odredbo začasno do izdaje sodne odločbe, vendar največ do 72 ur, odredi prepoved razpolaganja s sredstvi na bančnem računu ter z drugim premičnim ali nepremičnim premoženjem preiskovanca in o tem obvesti pristojne organe.

Usmerjanje finančne preiskave

13. člen

Državni tožilec lahko pri opravljanju finančne preiskave usmerja delo policije, DURS, CURS, Urada Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja in drugih pristojnih državnih organov z obveznimi navodili, strokovnimi mnenji in predlogi za zbiranje obvestil ter izvedbo drugih ukrepov, za katere so pristojni, z namenom, da se odkrije premoženje nezakonitega izvora in ugotovi njegova vrednost ter zberejo podatki, potrebni za odločitev o začasnem zavarovanju odvzema, začasnem odvzemu premoženja nezakonitega izvora in za odvzem premoženja nezakonitega izvora.

Finančna preiskovalna skupina

14. člen

(1) O uvedbi finančne preiskave pristojni državni tožilec obvesti vodjo pristojnega državnega tožilstva, ki ustanovi finančno preiskovalno skupino, in odredbo vroči tudi vodji SDT RS. Finančno preiskovalno skupino vodi pristojni državni tožilec, sestavljajo pa jo predstavniki policije, DURS, CURS, Državnega pravobranilstva Republike Slovenije, Urada Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, Komisije za preprečevanje korupcije, Agencije za trg vrednostnih papirjev, Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence ali Računskega sodišča v skladu s predlogom pristojnega državnega tožilca.

(2) Ob zaključku finančne preiskave vodja skupine iz prejšnjega odstavka izdela pisno poročilo in ga skupaj z zbranimi podatki posreduje vodji pristojnega državnega tožilstva in vodji SDT RS. V poročilu navede natančne podatke in zbrane dokaze o premoženju, za katero obstaja sum nezakonitega izvora, o prenosih takega premoženja na povezane osebe ter o njihovem premoženju in o razlogih za morebitno začasno zavarovanje odvzema oziroma začasnem odvzemu premoženja nezakonitega izvora.

(3) Glede opredelitve podatkov o premoženju se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje, o posredovanju podatkov oziroma o seznamu dolžnikovega premoženja.

(4) Glede ustanovitve, sestave, vodenja ter usmerjanja finančne preiskovalne skupine se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, o specializiranih preiskovalnih skupinah.

(5) **(črtan).**

Trajanje finančne preiskave

17. člen

- (1) Pristojni organi v finančni preiskavi morajo postopati posebej hitro.
- (2) Finančna preiskava lahko traja največ eno leto. Z odredbo vodje pristojnega državnega tožilstva se trajanje zaradi objektivnih razlogov lahko podaljša za največ šest mesecev.

Pravica do izjave

17.a člen

- (1) Pred vložitvijo tožbe po prvem odstavku 26. člena tega zakona, povabi pristojni državni tožilec preiskovanca na državno tožilstvo, ki je uvedlo finančno preiskavo, da se preiskovancu omogoči vpogled v zbrane podatke iz finančne preiskave. V vabilu se navede razlog vabljenja in posledice neodziva. Če se povabilu odzove, seznanjeni državni tožilec preiskovanca z rezultati finančne preiskave in s pravico izjaviti se o zbranih podatkih ter predlagati dokaze.
- (2) V primeru iz prejšnjega odstavka sestavi pristojni državni tožilec zapisnik o naroku, v katerega vpiše izjavo preiskovanca in druge njegove navedbe. Zapisnik, podpisan s strani preiskovanca in pristojnega državnega tožilca, se pošlje sodišču ob vložitvi tožbe.
- (3) Če se preiskovanec ne odzove vabilu, ga ni dopustno ponovno vabiti.

Ustavitev finančne preiskave

18. člen

- (1) Če državni tožilec v roku iz drugega odstavka 17. člena tega zakona sodišču ne predlaga začasnega zavarovanja odvzema premoženja nezakonitega izvora oziroma ne vložiti tožbe za odvzem takega premoženja, se finančna preiskava z odredbo ustavi.
- (2) O ustavitvi finančne preiskave državni tožilec obvesti DURS, CURS, Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, Komisijo za preprečevanje korupcije in policijo.
- (3) DURS ima dolžnost v treh mesecih od prejema obvestila iz prejšnjega odstavka vpogledati zbrane podatke. Državni tožilec lahko na zaprosilo DURS podaljša rok iz prejšnjega stavka za največ eno leto. Podatke lahko DURS uporabi kot dokaz v davčnem postopku. V primeru podatkov, ki dokazujejo sum storitev kaznivih dejanj, DURS po uradni dolžnosti obvesti državno tožilstvo, ki lahko podatke uporabi v predkazenskih in kazenskih postopkih zoper storilce kaznivih dejanj, če so bili izpolnjeni vsi pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja kazenski postopek.
- (4) V kolikor DURS podatkov ne uporabi kot dokaz v davčnem postopku ali državnemu tožilstvu ne prijavi sumov kaznivih dejanj, CURS in državni tožilec po preteku daljšega izmed rokov iz prejšnjega odstavka brez odlašanja vrmeta upravičencem zaseženo premoženje in predmete.
- (5) Druge podatke, zbrane v okviru ustavljene finančne preiskave, se v enem mesecu od izteka roka iz tretjega odstavka tega člena uniči pod nadzorstvom preiskovalnega sodnika s smiselno uporabo drugega odstavka 154. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/07 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07 – ZSKZDČEU, 23/08 – ZBPP-B, 68/08, 77/09 in 29/10 – odločba US).

Trajanje in prenehanje začasnega zavarovanja

23. člen

(1) Začasno zavarovanje po tem zakonu preneha, če državni tožilec Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije v enem mesecu od zaključka finančne preiskave oziroma od poteka roka iz drugega odstavka 17. člena tega zakona, s katerim je bilo odrejeno, ne predloži dokazila, da je vložil tožbo za odvzem premoženja nezakonitega izvora in predlagal podaljšanje začasnega zavarovanja v pravnem postopku.

(2) Rok iz prejšnjega odstavka se na predlog državnega tožilca lahko podaljša največ za en mesec, če iz objektivnih razlogov ni bilo mogoče vložiti tožbe za odvzem premoženja in predloga za podaljšanje začasnega zavarovanja v roku iz prejšnjega odstavka.

(3) Če državni tožilec v roku iz prejšnjih odstavkov vloži tožbo za odvzem premoženja in hkrati predlaga podaljšanje začasnega zavarovanja v pravnem postopku, se začasno zavarovanje podaljša do odločitve sodišča o tem predlogu.

(4) Če državni tožilec v roku iz prejšnjih odstavkov ne vloži tožbe in predloga za podaljšanje začasnega zavarovanja odvzema premoženja nezakonitega izvora v pravnem postopku, mora sodišče, ki je odredilo začasno zavarovanje, izdati sklep o prenehanju zavarovanja in ga vročiti državnemu tožilcu, lastniku, njegovemu pooblaščenцу, organom, ki so pristojni za izvršitev zavarovanja, DURS in CURS.

(5) Sklep o prenehanju zavarovanja se ne sme izvršiti pred potekom enega meseca od vročitve sklepa iz prejšnjega odstavka DURS.

Začetek postopka

26. člen

(1) Pravdni postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora se začne s tožbo, ki jo tožeča stranka vloži zoper lastnika kot toženo stranko.

(2) Tožba mora obsegati vse sestavine v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, o vsebini tožbe. Tožbi je treba priložiti zapisnik iz drugega odstavka 17.a člena tega zakona, pisno poročilo o finančni preiskavi in sodne odločbe o začasnem zavarovanju odvzema premoženja oziroma začasnem odvzemu premoženja nezakonitega izvora, izdane na podlagi tega zakona.

(3) Sodišče je dolžno izvod kopije tožbe za odvzem premoženja nezakonitega izvora nemudoma posredovati DURS.

(4) Stroški zastopanja tožeče stranke v postopku za odvzem premoženja nezakonitega izvora ali v zvezi z njim se obračunavajo po predpisu, ki ureja odvetniško tarifo.

(5) Predujmi in stroški tožeče stranke se vnaprej izplačajo iz proračuna Republike Slovenije pri proračunskem uporabniku SDT RS, pozneje pa se izterjajo od tistih, ki so jih po določbah zakona, ki ureja pravdni postopek, dolžni poravnati.

Vpliv na druge postopke

33. člen

(1) Po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora se na nepremičnem premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka, ne more začeti postopek odmere davka na promet nepremičnin ter davka na darila.

(2) Po začetku pravnega postopka za odvzem premoženja nezakonitega izvora se na premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka, ne more začeti postopek izvršbe, zavarovanja, poplačila zemljiškega dolga, stečaja, likvidacije, izbrisa pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije ali prenehanja po skrajšanem postopku zaradi poplačila pravnomočno ugotovljenih terjatev do lastnika premoženja.

(3) Začeti postopki iz prejšnjega odstavka na premoženju, ki je predmet tožbenega zahtevka po tem zakonu, se prekinajo do pravnomočne odločitve sodišča o tožbi za odvzem. Sklep o prekinitvi postopka izda Okrožno sodišče v Ljubljani.

(4) Od začetka pravnega postopka se do pravnomočne odločitve prekine tek zastaralnih rokov in zakonskih rokov za opravo dejanj v postopkih iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(5) V dveh mesecih po pravnomočnosti sodbe o odvzemu premoženja nezakonitega izvora lahko upniki, ki so začeli postopke iz drugega odstavka tega člena, in tisti, ki imajo pravnomočno ugotovljene terjatve do lastnika premoženja ali pravice do ločenega poplačila iz odvzetega premoženja, predlagajo Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije poplačilo iz odvzetega premoženja, razen če so v času pridobitve upravičenja vedeli ali bi bili mogli vedeti, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito.

(6) Če skupna vrednost zahtevkov iz prejšnjega odstavka presega vrednost odvzetega premoženja, Državno pravobranilstvo Republike Slovenije v postopku, ki ga vodi po zakonu, ki ureja državno pravobranilstvo, ponudi poplačilo v skladu s pravili o poplačilu upnikov v stečajnem postopku. Če ponudba državnega pravobranilca ni sprejeta, Državno pravobranilstvo Republike Slovenije po uradni dolžnosti sodišču predlaga, da se na odvzetem premoženju opravi stečaj po določbah zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje.

Sodba

34. člen

(1) V sodbi, s katero ugotovi tožbenemu zahtevku, sodišče ugotovi, da je določeno premoženje nezakonitega izvora, ga odvzame lastniku in odloči, da to premoženje s pravnomočnostjo sodbe postane last Republike Slovenije.

(2) Tožeča stranka lahko do konca glavne obravnave brez privolitve tožene stranke spremeni tožbo tako, da zahteva odvzem premoženja, ki ustreza vrednosti premoženja nezakonitega izvora, ali da se toženi stranki naloži, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza tej vrednosti, če zaradi okoliščin, ki so nastale po vložitvi tožbe, odvzem premoženja nezakonitega izvora ni mogoč.

(3) Če sodišče tožbenemu zahtevku ne ugotovi, ne sme odpraviti začasnega zavarovanja in vrniti začasno odvzetega premoženja pred potekom enega meseca od dneva, ko je bila pravnomočna odločba vročena DURS.

Splošna določba

35. člen

(1) Za izvrševanje odločb o začasnem zavarovanju odvzema, začasnem odvzemu, hrambi in upravljanju začasno odvzetega premoženja in o odvzemu premoženja nezakonitega izvora se poleg določb tega zakona uporabljajo tudi določbe zakonov, po katerih pristojni organi izvršujejo svoje naloge glede na vrsto premoženja, ki je predmet zavarovanja, hrambe, upravljanja oziroma odvzema.

(2) Če v tem ali v drugem zakonu ni drugače določeno, se glede izvrševanja odločb iz prejšnjega odstavka smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja izvršbo in zavarovanje.

(3) Če v tem ali drugem zakonu ni določena pristojnost za izvrševanje odločb iz prvega odstavka tega člena, je pristojna CURS.

Izvršitev sklepa o začasnem zavarovanju

36. člen

(1) Sklep, s katerim sodišče prepove razpolaganje s premoženjem, ki je vpisano v register ali evidenco, izvrši organ, ki vodi tak register ali evidenco.

(2) Sklep, s katerim sodišče prepove izpolnitev obveznosti, se izvrši z vročitvijo sklepa osebi, kateri je izpolnitev prepovedana.

(3) Sklep, s katerim sodišče dovoli začasno zavarovanje premoženja s hrambo, izvrši CURS.

(4) Drugi sklepi se izvršijo na način, ki ga določi sodišče v skladu z namenom začasnega zavarovanja.

Pristojnost za hrambo in upravljanje

37. člen

Za hrambo in upravljanje začasnega zavarovanega, začasno odvzetega in odvzetega premoženja nezakonitega izvora so pristojni naslednji organi:

- za lastniške vrednostne papirje po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov in deležev v gospodarskih družbah, organ, pristojen za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, v skladu z zakonom, ki ureja upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije,
- za drugo finančno premoženje, ministrstvo, pristojno za finance,
- za premičnine, CURS, ki za izvajanje hrambe lahko pooblasti zunanje izvajalce,
- za kmetijska zemljišča, kmetije in gozdove, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije,
- za druge nepremičnine, organ, pristojen za ravnanje s stvarnim premoženjem države.

Vodenje evidenc začasnega zavarovanega in odvzetega premoženja nezakonitega izvora

43. člen

(1) Za namene zagotavljanja zakonitega izvrševanja začasnega zavarovanja in začasnega odvzema premoženja nezakonitega izvora ter varnosti pravnega prometa organ, pristojen za hrambo in upravljanje začasnega zavarovanega oziroma začasno odvzetega premoženja, vodi evidenco začasnega zavarovanega premoženja oziroma začasno odvzetega premoženja nezakonitega izvora.

(2) Organ, pristojen za upravljanje odvzetega premoženja, vodi evidenco odvzetega premoženja v skladu z nameni iz prejšnjega odstavka.

(3) CURS vodi centralno evidenco, ki združuje evidence iz prvega in drugega odstavka tega člena v skladu z nameni iz prvega odstavka tega člena. Organi iz prvega in drugega odstavka tega člena posredujejo CURS podatke iz evidenc, ki jih vodijo v skladu s tem členom.

(4) CURS posreduje podatke iz prejšnjega odstavka pristojnemu državnemu tožilcu na njegovo zahtevo.

(5) Podrobnejšo obliko, in način vodenja evidenc, predpiše Vlada Republike Slovenije

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga, da se predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora v Državnem zboru Republike Slovenije obravnava po skrajšanem postopku v skladu s prvo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24), saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona.

VI. PRILOGE
/